



İSVİÇRE



**YAŞ MEYVE & SEBZE SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU**

Tarih : 29.05.2026

Raporu Hazırlayan: Bern Ticaret Müşavirliği

1. İsviçre Pazarında Yaş Meyve ve Sebze Sektörü

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Diğer Avrupa ülkeleriyle kıyaslandığında İsviçre'nin meyve ve sebze pazarı nispeten küçüktür. Buna rağmen pazar oldukça gelişmiş olup yüksek kaliteli ürünleriyle öne çıkmaktadır. Ülkede tüketilen meyve ve sebzelerin yaklaşık yarısı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. İsviçre'de geleneksel olarak yetiştirilebilen ve doğal koşullara uygun ürünler için esnek bir ithalat sistemi uygulanmaktadır. Yurt içi arzın yetersiz kaldığı durumlarda, bu ürünler düşük gümrük vergileriyle ve miktar sınırlaması olmaksızın ithal edilebilmektedir. Talebin yerli arzı aşması halinde ise kısmi gümrük tarifesi kotaları devreye alınmaktadır. Yerli üretimin talebi tamamen karşılaması durumunda, aynı ürünlerin ithalatı yalnızca yüksek gümrük vergileri uygulanarak mümkün olmaktadır. Bunun dışında kalan ürünlerde ise ithalat miktarı veya gümrük tarifeleri açısından önemli bir kısıtlama bulunmamaktadır.

İsviçre'de yaklaşık 6.000 hektarlık alanda meyve, yaklaşık 1.000 hektarlık alanda yumuşak meyve (berry) ve yaklaşık 17.000 hektarlık etkin ekim alanında ise sebze yetiştirilmektedir.

Federal Tarım Dairesi, meyve bahçelerine ait ekim alanlarını bizzat toplamakta ve bu verileri "İsviçre Meyve Bahçeleri Alan İstatistikleri" kapsamında Meyve ve Şarap İstatistikleri internet sayfasında yayımlamaktadır (<https://www.blw.admin.ch/de/obst-und-weinstatistiken>).

Federal Tarım Dairesi'nin İthalat ve İhracat Çıkar Birliği (IG-EA) ile yaptığı hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde ise, İsviçre Meyve Birliği (SOV) (<https://www.swissfruit.ch/de/verband/>) yumuşak meyve ekim alanlarını, Sebze ve Özel Ürünler İsviçre Merkez Ofisi (SZG) (<https://www.szg.ch/>) ise sebze ekim alanlarını tespit etmektedir.

Öte yandan İsviçre'de her yıl Federal Tarım Ofisi tarafından bir tarım raporu hazırlanmakta olup, 4 Aralık 2024 tarihinde yayınlanan son güncel rapora göre, taze sebze ekim alanı 2024 yılında hafif bir artış göstermiş, ancak, yağışlı ve serin hava koşulları nedeniyle verim nispeten düşük olmuştur. Sonuç olarak, ortalamanın altında bir toplam hasat ve yüksek sebze ithalatı gerçekleşmiştir.

2024 yılında, depolama sebzeleri dahil olmak üzere (işlenmiş sebzeler hariç) 352.171 ton yerli taze sebze piyasaya sunulmuştur. Bu miktar, sıcak geçen 2023 yılı ve yağışlı geçen 2021 yılı ile benzer şekilde düşük bir seviyede gerçekleşmiş, son dört yılın ortalamasına kıyasla yüzde 3'lük bir azalışa karşılık gelmiştir. Bu görece düşük toplam üretim miktarı, yağışlı ve serin geçen yetiştirme koşullarına bağlanmaktadır. Aşırı yağış nedeniyle toprakların ıslak olması, hasadı zaman zaman zorlaştırmış, bazı durumlarda ise hasat hiç yapılamamıştır. Ayrıca, nemli koşullar hastalık riskini artırmıştır.

2024 yılında işlenmiş sebze hasadı 49.523 ton olarak gerçekleşmiştir. Hasat miktarı, önceki dört yılın ortalamasının %17 altında kalmıştır ve bu durum da yine yağışlı ve serin yetiştirme koşulları ve bununla bağlantılı hastalık baskısından kaynaklanmıştır.

Taze sebze ekim alanı (depolama sebzeleri dahil) 2024 yılında 14.522 hektara ulaşarak, bir önceki yıla kıyasla 254 hektar artış göstermiştir. Bu değer, tarihi bir zirve olup, önceki dört

yılın ortalamasının yüzde 1,7 üzerinde yer almaktadır. İşleme amaçlı sebzelerde ise her yıl yalnızca hasat alanı dikkate alınmaktadır. Bu alan, 2024 yılında 2.259 hektar olarak gerçekleşmiş ve böylece bir önceki yıla göre yaklaşık 300 hektar daha düşük bir seviyede kalmıştır. Bu veriler doğrultusunda, çoklu ekim dahil olmak üzere toplam sebze ekim alanı 16.781 hektar olarak hesaplanmaktadır. Bu düzey, bir önceki yılın seviyesine ve son dört yılın ortalamasına büyük ölçüde karşılık gelmekte olup, bu verilerin toplanmasından sorumlu kurum, Sebze ve Özel Ürünler İsviçre Merkez Ofisi'dir (SZG - <https://www.szg.ch/>).

Rapor yılında, İsviçre'de yetiştirilen taze sebze türlerinin pazar hacmi 630.656 ton olarak gerçekleşmiştir (2023: 624.399 ton). Bu miktara, işleme amaçlı kullanılan taze sebzeler dşhil olup, yaprak ve doğranmış ıspanak gibi tipik sanayi sebzeleri kapsam dışındadır. Söz konusu pazar hacmi, önceki dört yılın ortalamasının (642.503 ton) yaklaşık yüzde 2 altında kalmıştır. Bu taze sebzelerin yaklaşık yüzde 59'u İsviçre'de (yabancı sınır ve serbest bölgeler dahil) üretilmiştir. Bu oran, son dört yılın ortalamasına kıyasla yaklaşık 2 puan daha düşüktür. İthal sebzelerin payı, önceki yıllarda olduğu gibi yüksek seviyesini korumuş ve pandemi ile aşırı yağışların etkili olduğu istisnai 2021 yılına neredeyse yaklaşmıştır. Pazar hacmi, İsviçre dışı ticaret istatistiklerine göre yurtiçi üretim ile ithalatın toplamından ihracatın düşülmesi suretiyle (net miktarlar) hesaplanmaktadır.

Öte yandan, 2024 yılında toplam 127 006 ton meyve (çilek dahil) hasat edilmiştir. Bu miktar 2023 yılına göre %21,7 artış (104 322 ton) ve önceki dört yılın ortalamasına göre %6,6 azalma (135 919 ton) anlamına gelmektedir.

2024 yılında, ticari şıra (most) tesisleri, 92.774 ton şıralık elmayı işlemiş olup, bu miktar bir önceki yıla göre iki katından fazla artış göstermiştir (2023: 43.006 ton; +%116). Bu seviye, önceki dört yılın ortalamasının (%59.780 ton) yüzde 55 üzerinde yer almaktadır. Şıralık armut işleme miktarı ise 2024 yılında 15.282 ton olarak gerçekleşmiş ve bu değer, bir önceki yıla kıyasla yaklaşık altı katlık bir artışa karşılık gelmiştir (2023: 2.512 ton). Böylece, 2024 yılında işlenen şıralık armut miktarı, son dört yılın ortalamasının (5.586 ton) yüzde 174 üzerinde gerçekleşmiştir.

2024 yılında meyve bahçelerinin toplam alanı 6.110 hektar olarak kaydedilmiştir. Bu, bir önceki yıla kıyasla 24 hektarlık bir artışa karşılık gelmektedir (+%0,4).

Toplam 6.110 hektarlık meyve bahçesi alanının %71,5'i çekirdekli meyvelere (4.369,3 ha), %25,5'i sert çekirdekli meyvelere (1.557,2 ha) ayrılmıştır. Kabuklu meyveler (kestane dahil) toplam alanın %2,1'ini oluşturmakta olup, bu da 130,4 hektara karşılık gelmektedir. Mürver (25,7 ha) ve kivi (24,4 ha) üretim alanları, her biri toplam alanın yaklaşık %0,4'ünü kapsamaktadır. Kalan meyve bahçesi alanları ise incir, zeytin ve kaki/persimon ile kaplıdır.

İstatistiklerde görülen alan artışı ise, kestane, incir, fındık, kaki/persimon, badem ve zeytin üretim alanlarının ilk kez ayrıca gösterilmesi ve meyve bahçeleri toplam alanına dâhil edilmesi ile açıklanmaktadır.

İsviçre Meyve Birliği'nin verilerine göre, 2024 yılında yumuşak meyve (berry) ekim alanı 915 hektar ile bir önceki yıla (2023: 917 hektar) kıyasla neredeyse aynı seviyede kalmıştır. Çilek ekim alanındaki yeniden görülen azalış, çalı tipi meyvelerin (ör. frambuaz, böğürtlen) ekim alanındaki artış ile dengelenmiştir.

İsviçre'de yetiştirilen en önemli taze meyve türlerinden (elma, armut, kayısı, kiraz, erik/erik, çilek - meyve suyu meyveleri ve üzüm hariç) 2024 yılında yaklaşık 50.500 ton ithal edilmiştir.

Bu rakam, 2023 yılına göre yaklaşık 2800 ton ve önceki dört yılın ortalamasına (51 750 ton) göre yüzde 2 daha azalmıştır. Sert çekirdekli meyve ve çilek ithalatı önceki yılın rakamlarından çok az sapma gösterirken, çekirdekli meyvelerdeki yüksek iç hasat nedeniyle kayısı, kiraz ve erik ithalatı azalmıştır.

2024 yılında 330 ton meyve ihraç edildi, bu rakam bir önceki yıla göre (400 ton) yüzde 20 daha azalmış ve ihraç edilen meyvelerin çoğu elma (267 ton) olmuştur.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarife kontenjani kapsamında yer alan “şıra ve damıtma amaçlı meyveler” için belirlenen 172 tonluk kontenjan dahilinde 167,5 ton şıralık elma gümrüklenmiştir. Söz konusu ithalatlar, 2024 yılının ilk yarısında, yurtiçi şıralık meyve hasadının başlamasından önce gerçekleştirilmiştir. Şıralık armut ise ne kontenjan dahilinde ne de kontenjan dışında ithal edilmemiştir. Buna karşılık, 18 ton şıralık elma ve 20 ton şıralık armut ihraç edilmiştir.

İsviçre’de önemli bir kısmı yurtiçinde üretilen başlıca meyve türlerinin (elma, armut, kayısı, kiraz, erik/erik türleri ve çilek) kişi başına tüketimi, 2024 yılında 19,2 kilogram olarak gerçekleşmiştir. Bu değer, bir önceki yıla göre 2,0 kilogramlık bir artışa karşılık gelmekte (2023: 17,2 kg; +%10) olup, son dört yılın ortalamasının (20,8 kg) yüzde 8 altında kalmıştır.

Kişi başına tüketim, seçilen meyve türlerine ait pazar hacmi ile İsviçre’nin sürekli yerleşik nüfusu esas alınarak hesaplanmaktadır. Pazar hacmi ise, sofralık kalitedeki yurtiçi üretim ile ithalatın toplamından taze meyve ihracatının düşülmesiyle elde edilmektedir. 2024 yılında kişi başına tüketimdeki artışın başlıca nedeni, bir önceki yıla kıyasla elma tüketiminin 1,4 kilogram artması (2024: 11,0 kg; 2023: 9,6 kg) ve armut tüketimindeki yükseliştir (2024: 2,9 kg; 2023: 2,3 kg).

Seçilmiş başlıca ürünlerin üretim miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Ürün	Birim	2000/02	2022	2023	2024 ¹	2000/02– 2022/24 %
Kök sebzeler						
Patates	t	539 933	381 380	359 692	371 516	-31,3
Şeker pancarı	t	1 288 852	1 353 352	1 199 626	1 136 494	-4,6
Meyve (sofra)						
Elmalar	t	99 540 (2)	104 460	74 727	87 961	-7, (3)
Armutlar	t	15 523 (2)	15 916	11 538	16 408	-1,9 (3)
Kayısılar	t	1 485 (2)	5 060	3 124	4 440	143,5 (3)
Kirazlar	t	1 810 (2)	2 141	1 527	2 754	9,6 (3)
Erikler	t	2 418 (2)	3 440	2 211	4 624	19,5 (3)
Çilekler	t	5 064	6 711	7 729	7 012	41,2
Sebzeler (taze)						
Havuç (Pfälzer dahil) ⁴	t	56 474	55 492	59 652	64 240	5,9
Soğan (tümü) ⁴	t	26 126	48 161	44 714	45 078	76,0
Kök kereviz ⁴	t	10 359	8 248	9 838	10 992	-6,4
Domates (tümü)	t	30 398	40 446	39 121	40 350	31,5
Marul (meşe yapraklı dahil)	t	16 514	12 081	11 452	10 788	-30,7
Karnabahar (tümü)	t	6 474	7 770	6 247	6 931	7,9
Salatalık (salata / Nostrano)	t	8 823	16 441	16 767	17 138	90,2

¹ Geçici veri

² 2000/03 yıllarının ortalaması/2000/03 yıllarının ortalaması

³ Değişim 2000/03-2021/24

⁴ Takvim yılı içinde depodan çıkarılan sebzelerin oranı (yıllık hasat değil)

Kaynak: 2025 Tarım Raporu - <https://www.agrarbericht.ch/de/markt/pflanzliche-produkte/gemuese>
(İsviçre’de her yıl Federal Tarım Ofisi tarafından bir tarım raporu hazırlanmaktadır.)

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

2024 yılında, tarımsal üretimdeki üretici fiyatları farklı şekillerde gelişmiş, ancak çoğu ürün için düşüş eğilimi göstermiştir. Bu fiyat gelişmeleri, diğer faktörlerin yanı sıra, üretim maliyetlerindeki değişikliklere ve arz tarafındaki duruma bağlanabilmektedir.

Patates için önerilen üretici fiyatları 2024 yılında da yüksek seviyede kalmıştır. Nişastalı patateslerin (organik olmayan) fiyatı 58,50 CHF/100 kg'dan 55,96 CHF/100 kg'a (-4,3%) hafif bir düşüş göstermiştir. Unlu patateslerde de benzer şekilde 52,06 CHF/100 kg'a (-%1,0) hafif bir düşüş kaydedilmiştir. Buna karşılık, işleme patateslerinin fiyatları, hafif de olsa (+%0,3 ile 50,84 CHF/100 kg'a) yükselmeye devam etmiştir. Uzun vadeli bir karşılaştırma, önemli bir fiyat artışı olduğunu göstermektedir: 2022-2024 yılları için ortalama fiyat, 2000-2002 yıllarına göre nişastalı patateslerde %26,9, unlu patateslerde %23,3 ve işleme patateslerinde %19,1 artış göstermiştir.

Öte yandan, iki yıl süren fiyat artışının ardından, 2024 yılında temel meyve fiyatları düşüş göstermiştir. Golden Delicious (organik olmayan, sınıf I) için hedef fiyat 1,25 CHF/kg'dan 1,00 CHF/kg'a (-20,0%) düşmüştür. Braeburn (elma çeşidi) da 1,31 CHF/kg'dan 1,08 CHF/kg'a (-17,6%) düşmüştür.

Conférence armutunda, fiyatlar 1,41 CHF/kg'dan 1,30 CHF/kg'a düşerek %7,8 azalmıştır. Bu düşüşün, 2024 yılında yurt içi üretim hacimlerinin oldukça yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna karşın, uzun vadede fiyatlar artış göstermiştir: 2021-2024 döneminde Golden Delicious ortalama %10,7, Braeburn %5,3 ve Conférence %25,5 oranında daha yüksek fiyatlarla işlem görmüştür.

Diğer taraftan, depolanan sebzelerin fiyat eğilimleri karışık bir tablo sergilemiştir. Organik olmayan havuçların üretici fiyatı, 1,27 CHF/kg'dan 1,17 CHF/kg'a düşerek %7,9 azalmış, buna karşın organik havuç fiyatı, 1,94 CHF/kg'dan 2,57 CHF/kg'a yükselerek %32,5 artış göstermiştir. Soğan fiyatları, hem organik hem de organik olmayan segmentte önemli ölçüde artmıştır. Örneğin, organik olmayan soğan fiyatı 2024'te 1,07 CHF/kg olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre (0,71 CHF/kg) %50,7 artış göstermiştir.

Kereviz fiyatları ise hem organik hem de organik olmayan segmentlerde düşüş göstermiştir. Organik olmayan kereviz fiyatı 3,35 CHF/kg'dan 2,25 CHF/kg'a (-%32,8) gerilerken, organik kereviz fiyatı 5,05 CHF/kg'dan 4,08 CHF/kg'a (-%19,2) düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda, İsviçre'deki sebze ve meyve üretici fiyatları (organik ürünler hariç) yer almaktadır.

Ürün	Birim	2000/02	2022	2023	2024	2000/02 – 2022/24 %
Kök sebzeler^{3,5}						
Sert pişirilen yemeklik patatesler	Fr./100 kg	45,10	57,28	58,50	55,96	26,9
Unlu yemeklik patatesler	Fr./100 kg	42,32	51,95	52,60	52,06	23,3
Veredelungskartoffeln	Fr./ 100kg	41,30	46,06	50,70	50,84	19,1
Speisefrühhkartoffeln (kabukları tamamen sertleşmeden hasat edilen, özellikle erken olgunlaşan patates çeşitleridir) ⁶	Fr./100 kg	79,37	81,58	89,55	98,89	13,4
Şeker pancarı ¹²	Fr./100 kg	12,21	5,26	6,27	6,00	-52,2
Yağlı tohumlar^{3,4}						
Kolza, geleneksel çeşitler	Fr./100 kg	83,19	117,60	90,49	92,93	20,6
Ayçiçeği (HOLL-High Oleic/Low Linolenic)	Fr./100 kg	84,61	116,15	84,18	84,50	12,2
Meyve⁷						

Elmalar: Golden Delicious, Sınıf I ^{9,10,11,17}	Fr./kg	1,00	1,18	1,25	1,00	10,8
Elmalar: Maigold, Braeburn 2010'dan itibaren, Sınıf I ^{9,10,11,17}	Fr./kg	1,13	1,21	1,31	1,08	5,3
Armutlar: Conférence, Sınıf I ^{9,10,11}	Fr./kg	1,08	1,38	1,41	1,30	25,5
Kayısı, tüm sınıflar ^{10,11}	Fr./kg	2,69	3,17	3,37	3,35	22,8
Sofralık kirazlar, tüm sınıflar ^{10,11,13}	Fr./kg	3,86	6,49	6,72	6,90	74,0
Sofralık erik, 33 mm, Fellenberg dahil ^{10,11,14}	Fr./kg	2,21	2,35	2,45	2,35	8,6
Erdbeeren ¹⁵	Fr./kg	5,61	6,93	7,04	7,29	21,9
Sebze⁸						
Havuç (depo)	Fr./kg	1,09	1,38	1,27	1,17	16,8
Soğan (depo)	Fr./kg	1,00	0,87	0,71	1,07	-11,7
Kereviz (depo)	Fr./kg	1,75	2,69	3,35	2,25	57,9
Domates, yuvarlak	Fr./kg	2,09	2,90	3,13	3,01	44,2
Marul	Fr./St.	0,92	1,26	1,20	1,25	34,4
Karnabahar	Fr./kg	2,04	3,23	3,66	3,63	71,9
Salatalık	Fr./St.	0,98	1,38	1,36	1,37	39,8

³ 2000/02: Eksik bilgiler nedeniyle 2002/04 ortalaması kullanılmıştır.

⁴ Brüt üretici fiyatı

⁵ Önerilen fiyatlar (en önemli çeşitlerin aritmetik ortalaması), dökme, nakliye, ayırma, sektör katkı payı ve KDV hariç

⁶ Kesin tavsiye edilen fiyat yoktur; swisspatat'ın pazarlama kampanyasına göre sadece Mayıs-Ağustos ayları için geçerlidir.

⁸ Tahmini fiyatlar, İsviçre Garantili büyük toptanlara teslim (Suisse Garantie/IP); ambalaj maliyetleri hariç, yıkanmış, Ifco palet/dolum sistemi dâhil, KDV hariç, LSV A (yük vergisi) dâhil.

⁹ Kesin üretici tavsiye fiyatları; 2022'den itibaren sofralık çekirdekli meyveler için "Sürdürülebilir Meyve (NHF)" programına göre kesin üretici tavsiye fiyatları belirlenmiştir (+0,06 CHF/kg).

¹⁰ 2000/03 yıllarının ortalaması

¹¹ Değişim 2000/03 – 2021/24

¹² Agroscope: 2003 yılında hesaplama sisteminde değişiklik

¹³ Ambalaj maliyetleri dâhil; 2023'ten itibaren: Sınıf 24+ ve 28+, 5 kg gevşek temel üzerinden (2023'ten itibaren Sınıf 22+ artık listelenmemektedir). 2020–2023: Tüm sınıflar, 5 kg gevşek temel üzerinden. 2000/03: Sınıf 1 (21 mm), 1 kg'lık tabak/poşet temel üzerinden

¹⁴ Ambalaj maliyeti dahil; 2019 – 2024 Sofralık erik 33 mm, Fellenberg dahil, baz 6 kg gevşek; 2000/03 sadece Fellenberg, baz 1 kg kase

¹⁵ Ambalaj maliyeti dahil; 10 adet 500 g'lık kap, açık

¹⁷ 2022: Sektörde kesin üretici tavsiye fiyatı mevcut değildir; ortaklar tarafından önerilen kesin üretici tavsiye fiyatlarının ortalaması

Kaynak: 2025 Tarım Raporu/Üretici Fiyatları - <https://www.agrarbericht.ch/de/markt/marktentwicklungen/produzentenpreise>
(İsviçre'de her yıl Federal Tarım Ofisi tarafından bir tarım raporu hazırlanmaktadır.)

Aşağıda, ayrıca İsviçre Çiftçiler Birliği'nin resmi web sitesinde yayınlanan ve 05.05.2026 tarihinden itibaren geçerli olan, İsviçre'de üretilen meyve ve sebzeler için tavsiye edilen fiyatları yansıtan listesi yer almaktadır.

(Kaynak: <https://www.sbv-usp.ch/de/preise/direktvermarktung/obst>)

Meyveler ve kuruyemişler	Birim	Fiyat/Fr.
Elma Sınıf I	kg	3.60 - 4.20
Elma Sınıf II	kg	2.20 - 3.00
Yemeklik meyve	kg	2.00 - 2.70
Kayısı	kg	8.00 - 10.00
Armut	kg	3.30 - 4.50
30 mm'den büyük, yıkanmış, sıcak hava ile kurutulmuş ceviz	kg	13.00 - 18.00
Kabuklu yeşil ceviz	kg	8.00 - 10.00
Normal kalitede ceviz	kg	8.00 - 10.00
Yarım ceviz	100 g	4.50 - 5.00
Boyutuna göre incir	Stück	1.20 - 1.80
21 mm kiraz	kg	9.00 - 11.00
24 mm kiraz	kg	12.00 - 14.00

Kirazlar 28 mm	kg	13.00 - 16.00
Sapları alınmış kirazlar	kg	5.00 - 6.00
Kendi topladığımız kirazlar	kg	7.00 - 9.00
Mirabelle erik	kg	6.50 - 8.00
Şeftali ve nektarin	kg	4.80 - 5.80
Kivi	kg	6.50 - 7.50
Mini kivi	kg	21.00 - 27.00
Mirabelle erik	kg	5.70 - 7.00
Nashi	kg	3.60 - 4.20
Şeftali ve nektarin	kg	4.50 - 5.50
Ayva	kg	3.70 - 4.20
Sofralık üzüm	kg	7.00 - 8.00
Erik	kg	4.80 - 6.00

Sebzeler	Birim	Fiyat/Fr.
Patlıcan	kg	6.20 - 6.50
Fesleğen, maydanoz, frenk soğanı	demet	0.90 - 1.20
Yabani sarımsak	kg	20.00 - 24.00
Karnabahar	kg	5.50 - 6.10
Fasulye, çalı	kg	7.80 - 8.50
Fasulye, sırik	kg	9.80 - 10.50
Brokoli	kg	7.20 - 7.90
Çin lahanası	kg	3.50 - 4.00
Drescher bezelye	kg	2.70 - 3.20
Kuşkonmaz	kg	6.40 - 6.80
Rezene	kg	5.50 - 6.50
Salatalık, sera	adet	2.20 - 2.60
Salatalık	kg	5.80 - 6.20
Kırmızı lahana	kg	2.90 - 3.50
Beyaz lahana	kg	2.90 - 3.50
Beyaz lahana, yeni sezon	kg	4.20 - 4.70
Havuç	kg	2.10 - 2.50
Havuç, Pfälzer	kg	2.60 - 3.20
Patates	kg	1.90 - 2.50
Raclette için patates (30 - 50 mm)	kg	2.20 - 2.50
Patates, yeni sezon	kg	2.30 - 2.70
Kefen (Kefen, kabukları olgunlaşmadan hasat edilen ve yenilebilir olan özel bir bezelye türüdür.)	kg	11.00 - 13.00
Sarımsak	kg	11.00 - 13.00

Alabaş	adet	1.80 - 2.20
Lahana sapı	kg	5.80 - 6.80
Nane	100 g	2.30 - 2.60
Kabak, yemeklik, porsiyonluk	kg	3.20 - 3.80
Kabak, yemeklik, bütün	kg	2.50 - 3.50
Kabak, süs, küçük	adet	2.00 - 3.00
Kabak, süs, orta	adet	3.00 - 4.00
Kabak, süs, büyük	adet	4.00 - 8.00
Pırasa	kg	5.20 - 5.60
Karahindiba	kg	23.00 - 25.00
Nüsslisalat, açık tarla (Nüsslisalat çok dona dayanıklı, besin açısından zengin bir kış salatasıdır. Yumuşak, koyu yeşil yaprakları ve hafif ceviz aroması vardır.)	kg	33.00 - 38.00
Patisson	kg	4.90 - 5.20
Semiz otu	100 g	2.50
Turp	demet	1.90 - 2.20
Pancar, çiğ	kg	3.00 - 3.30
Pancar, buharda pişirilmiş	kg	5.00
Beyaz turp	Adet	2.10 - 2.60
Ravent	kg	8.00 - 8.60
Romanesco	kg	7.50 - 8.20
Brüksel lahanası	kg	7.30 - 7.90
Roka	100g	2.10 - 2.30
Yıkanmış pancar	kg	4.60 - 4.80
Salata, Batavia	adet	2.50 - 3.00
Salata, kırmızı Cikorino	kg	5.90 - 6.60
Salata, meşe yaprağı	adet	2.50 - 3.00
Marul, buzdağı	adet	2.50 - 3.00
Marul, hindiba	kg	4.50 - 5.00
Marul, baş marul	adet	2.50 - 3.00
Marul, marul	kg	4.20 - 4.70
Marul, lollo	kg	6.50 - 7.50
Marul, (karışık marul), kesilmiş, yıkanmış ve paketlenmiş	100 g	1.80 - 2.20
Marul, şeker başı	kg	4.10 - 4.50
Kara kök	kg	7.20 - 7.80
Kereviz, yumru	kg	3.20 - 3.50
Kereviz, sap	kg	4.50 - 5.10
Kuşkonmaz, beyaz	kg	20.00 - 25.00

Kuşkonmaz, yeşil	kg	18.00 - 23.00
Ispanak	kg	8.00 - 8.40
sivri lahana	kg	4.00 - 4.50
tatlı patates	kg	7.50 - 9.00
domates, kiraz	kg	12.00 - 14.00
domates, etli	kg	5.70 - 6.30
domates, peretti	kg	5.80 - 6.40
domates, salkım domates	kg	5.50 - 5.80
lahana	kg	4.00 - 4.50
lahana, yeni sezon	kg	5.30 - 5.70
kabak, küçük	kg	5.00 - 6.00
kabak, küçük sarı	kg	6.00 - 7.00
Şekerli mısır	kg	5.40 - 6.20
Soğan	kg	1.90 - 2.50
Kırmızı Soğan	kg	2.50 - 3.00

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler
İsviçre meyve ve sebze sektöründeki en önemli üretici birlikleri ve derneklerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

- **İsviçre Sebze Üreticileri Birliği**

İsviçre Sebze Üreticileri Birliği, İsviçreli sebze üreticilerinin resmi meslek birliğidir. Birlik, sektörün çıkarlarını temsil eder, İsviçre sebzelerinin satışını teşvik eder ve eğitim ile mesleki gelişim faaliyetlerinin yanı sıra yetiştirme tekniklerini de denetler.

Resmi web sitesi: <https://www.gemuese.ch/verband-schweizer-gemueseproduzenten>

Telefon: +41 31 385 36 20

E-posta adresi: info@gemuese.ch

- **SWISSCOFEL**

SWISSCOFEL, İsviçre'de meyve, sebze ve patates ticareti için en önemli sektör birliğidir. Birlik 1999 yılında kurulmuştur ve sektördeki ithalatçıların, toptancıların ve ticaret şirketlerinin çıkarlarını temsil etmektedir. Söz konusu sektör açısından merkezi kuruluşlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Resmi web sitesi: <https://www.swisscofel.ch/de>

Telefon: +41 31 380 75 75

E-posta adresi: sekretariat@swisscofel.ch

- **İsviçre Meyve Birliği**

İsviçre Meyve Birliği, İsviçreli meyve yetiştiricileri ve işleyicileri için resmi özel sektör derneğidir. Birlik, meyve yetiştiricileri, elma şarabı üreticileri ve dağıtımçıları da dahil olmak

üzere yaklaşık 10.500 ila 13.000 üyeyi temsil etmektedir. Birliğin amacı, yerli meyve yetiştiriciliğini teşvik etmek ve sürdürülebilir bir şekilde korumaktır.

Resmi web sitesi: <https://www.swissfruit.ch/de/verband/>

Telefon: +41 41 728 68 68

E-posta adresi: sov@swissfruit.ch

- **Bio Suisse**

Bio Suisse, İsviçre'deki organik tarım sektörünün çatı kuruluşudur. 1981 yılında kurulan birlik, binlerce organik çiftliği temsil eder ve ülkenin en prestijli organik ürün sertifikası olan 'Knospe' (Tomurcuk) logosunun sahibidir.

Resmi web sitesi: <https://www.bio-suisse.ch/en.html>

Telefon: +41 61 204 66 66

E-posta adresi: bio@bio-suisse.ch

- **IP-SUISSE**

IP-SUISSE, İsviçre'deki entegre tarım üreticilerinin çatı kuruluşudur. Birlik, geleneksel tarım ile organik tarım arasında bir köprü görevi görür. Yaklaşık 18.000 üyesiyle, çevre dostu ve hayvan refahına önem veren tarım yöntemlerini teşvik eder. Tüketiciler bu ürünleri üzerindeki ünlü 'uğur böceği' (Marienkäfer) logosundan tanır.

Resmi web sitesi: <https://www.ipsuisse.ch/>

Telefon: +41 31 910 60 00

E-posta adresi: info@ipsuisse.ch

Sektör derneklerinin yanı sıra, İsviçre meyve ve sebze sektöründe kooperatifler de önemli bir işlev üstlenmektedir. Çoğu üreticilerin ortak olduğu bu yapılar, üyelerine üretimden depolamaya, işlemeden pazarlamaya kadar birçok alanda destek verir. Bölgesel LANDI kooperatiflerini çatısı altında toplayan fenaco ile LAVEBA ve Tobi Seeobst AG sektörün önde gelen kuruluşları arasında yer alır. Bu kooperatifler, üreticilerin pazardaki konumunu güçlendirirken İsviçre'nin meyve ve sebze arzının sürekliliğine de önemli katkı sağlar.

Öte yandan, SWISSCOFEL ve İsviçre Meyve Birliği'nin üye listeleri, sektördeki önemli şirketler hakkında kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır.

Aşağıdaki sayfa üzerinden, İsviçre'de meyve, sebze ve patates ticareti sektörünün en önemli meslek kuruluşlarından biri olan SWISSCOFEL'e üye firmaların listesine ulaşmak mümkündür.

<https://www.swisscofel.ch/de/mitglieder>

Aşağıda yer alan bağlantı üzerinden ise, İsviçre Meyve Birliği'nin bölgesel üye kuruluşlarının listesi görüntülenebilmektedir. Bu kuruluşlar arasında Zürih Meyve Birliği, Thurgau Meyve Birliği, St. Gallen Meyve Birliği, Basel-Landschaft Meyve Birliği ve Bern Meyve Birliği gibi kanton ve bölgesel meyve birlikleri yer almaktadır.

1.4 Yaş Meyve ve Sebze Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Sektörde perakende satışta büyük dağıtım zincirleri olan Migros ve Coop pazara hakim konumdadır. Bununla birlikte perakende sektörü, Denner, Spar, Volg ve Prodega gibi diğer gıda zincirlerini de kapsamaktadır. Alman indirim marketleri Aldi ve Lidl de İsviçre pazarındaki varlıklarını giderek genişletmektedir.

Uygun fiyatlı ürün portföyleri yalnızca bu indirim zincirleri tarafından değil, aynı zamanda Migros'un M-Budget ve Coop'un Prix Garantie markaları aracılığıyla da sunulmaktadır. Buna ek olarak sektörde, piyasa konumlarını güçlendirmeyi amaçlayan belirgin bir yoğunlaşma süreci yaşanmaktadır.

Satın alma faaliyetlerinin giderek merkezileşmesi, tedarikçilerin pazara erişim olanaklarını önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Migros ve Coop'un güçlü pazar varlığı nedeniyle fiyatlandırma, pazarlama, konumlandırma ve reklam gibi alanlarda tedarikçiler ile büyük perakende zincirleri arasında belirgin bir karşılıklı bağımlılık söz konusudur. Bu durum, toptan ticaretin sunduğu hizmetleri giderek daha fazla bu büyük perakende şirketlerinin ihtiyaçlarına göre uyarlamasını zorunlu kılmaktadır.

Ulusal bir satış ağı işleten iki büyük distribütör Migros ve Coop, toplam sebze ve meyve satışının yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda, en büyük gümrük kotası paylarına da sahiptirler. Buna ek olarak, diğer ithalatçılardan da önemli miktarlarda ürün almaktadırlar.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Meyve ve Sebze Sektöründe İsviçre'nin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

07. Fasıl (Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök ve Yumrular)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İspanya	342.776	36.4
2	İtalya	188.688	20
3	Hollanda	87.089	9.2
4	Fransa	47.431	5
5	Fas	46.112	4.9
6	Almanya	43.390	4.6
7	Çin	21.548	2.3
8	Polonya	17.944	1.9
9	Mısır	15.335	1.6
10	Türkiye	12.923	1.4

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

Söz konusu fasılda toplam ticaret değeri: 942,217 USD

\$

08. Fasıl (Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İspanya	513.766	27
2	İtalya	282.921	14.9
3	Türkiye	116.824	6.1
4	Peru	103.373	5.4
5	ABD	75.643	4
6	Kolombiya	66.541	3.5
7	Güney Afrika	62.131	3.3
8	Fransa	57.030	3
9	Almanya	46.496	2.4
10	Ekvador	42.652	2.2

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

Söz konusu fasılda toplam ticaret değeri: 1.900.470 USD

2.2 Meyve ve Sebze Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke**07. Fasıl (Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök ve Yumrular)**

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Avusturya	6.299	46.1
2	Almanya	1.915	14
3	Belçika	1.866	13.7
4	Hollanda	1.537	11.3
5	İtalya	1.021	7.5
6	Fransa	310	2.3
7	İspanya	212	1.6
8	Taipei, Çin	161	1.2
9	Türkiye	135	1
10	Macaristan	40	0.3

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

Söz konusu fasılda toplam ticaret değeri: 13.653 USD

08. Fasıl (Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Almanya	6.362	35.7
2	İspanya	2.258	12.7
3	Hollanda	2.193	12.3
4	Türkiye	1.544	8.7
5	İtalya	1.071	6
6	Slovakya	982	5.5
7	Fransa	630	3.5

8	Hindistan	430	2.4
9	Avusturya	352	2
10	Portekiz	336	1.9

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

Söz konusu fasılda toplam ticaret değeri: 17.804 USD

2.3 Meyve ve Sebze Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

07. Fasıl (Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök ve Yumrular)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
070960	Capsicum veya pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	126.955	3,585	2,82
070200	Domates (taze/soğutulmuş)	126.140	178	0,14
070920	Kuşkonmaz (taze/soğutulmuş)	69.603	0	0
070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	58.530	638	1,09
070999	Diğer sebzeler (taze veya soğutulmuş)	55.023	107	0,19
070410	Karnabahar ve broccoli (taze/soğutulmuş)	53.600	1	0
070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	35.851	266	0,74
070190	Patates; diğerleri (taze/soğutulmuş)	35.058	0	0
070511	Baş marul (taze/soğutulmuş)	32.390	16	0,05
070320	Sarımsaklar	24.123	4	0,02

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

2.4 Meyve ve Sebze Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

08. Fasıll (Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler)

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
080212	Badem (kabuksuz) (taze veya kurutulmuş)	3.900	0	0
080810	Elma (taze)	2.163	0	0
080132	Kaju cevizi; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	1.468	0	
080222	Fındık;kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	1.134	670	59,08
080122	Brezilya cevizi; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	947	0	0
081190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş)	791	0	0
080232	Ceviz; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	637	0	0
080292	Çam fıstığı (kabuksuz); taze veya kurutulmuş	617	0	0
080252	Antep fıstığı; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	595	0	0
080420	İncir (taze veya kurutulmuş)	571	555	97,20

Birim: Bin USD

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

07. Fasil (Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök ve Yumrular)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	070960	Capsicum veya pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	3,015	3,232	3,369	3,827	3,456
2	070390	Pırasa ve diğer soğanımsı sebzeler (taze/soğutulmuş)	1,867	1,356	1,359	1,556	1,752
3	071340	Mercimekler; kabuksuz, kuru	910	916	811	1,025	958
4	070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	395	377	415	416	591
5	071320	Nohut; kabuksuz (kuru)	2,105	387	864	563	379
6	071239	Diğer mantar ve domalanlar (kurutulmuş)	471	246	450	227	316
7	070959	Diğer mantarlar ve diğer domalanlar; taze veya soğutulmuş	727	420	687	412	271
8	070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	237	226	255	284	256
9	070490	Lahana (Brüksel lahanası HARİÇ), alabaşlar ve benzeri yenilen brassikalar (taze/soğutulmuş)	172	171	157	194	251
10	071290	Kurutulmuş diğer sebzeler ve sebze karışımları	170	195	183	222	245
	TOPLAM		10,069	7,526	8,550	8,726	8,475

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

08. Fasil (Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	080222	Fındık;kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	53,710	49,295	48,048	57,727	61,093
2	080420	İncir (taze veya kurutulmuş)	12,258	10,932	13,410	16,789	17,639
3	080620	Üzüm; (kurutulmuş)	6,303	4,905	4,048	6,375	8,390
4	081310	Kayısı (zerdali dahil) kurutulmuş	3,211	4,326	5,827	6,014	5,564
5	081090	Diğer Meyveler	997	722	1,204	1,834	1,886
6	080252	Antep fıstığı; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	124	274	577	1,124	1,477
7	081190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş)	775	1,045	373	243	616
8	080840	Ayva (taze)	396	229	272	303	419
9	080711	Karpuzlar (taze)	26	340	575	480	343
10	080940	Erik ve çakal eriği (taze)	194	135	193	263	328
	TOPLAM		77,994	72,203	74,527	91,152	97,755

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton)

07. Fasıl (Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök ve Yumrular)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	070960	Capsicum veya pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	2,141	1,945	2,024	1,942	1,762
2	070390	Pırasa ve diğer soğanımsı sebzeler (taze/soğutulmuş)	1,916	1,531	1,356	1,465	1,351
3	071340	Mercimekler; kabuksuz, kuru	628	566	465	572	578
4	070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	393	331	367	273	411
5	071320	Nohut; kabuksuz (kuru)	2,395	334	801	400	286
6	070490	Lahana (Brüksel lahanası HARİÇ), alabaşlar ve benzeri yenilen brassikalar (taze/soğutulmuş)	264	198	217	260	274
7	070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	273	213	209	221	203
8	071333	Adi fasulye (beyaz fasulye dahil) (Phaseolus vulgaris); kuru, kabuksuz	147	57	82	120	129
9	070930	Patlıcanlar (taze/soğutulmuş)	214	155	159	141	127
10	070200	Domates (taze/soğutulmuş)	231	241	271	144	121
	TOPLAM		8,602	5,571	5,951	5,538	5,242

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

08. Fasıl (Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	080222	Fındık;kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	8,218	8,498	7,774	7,520	6,417
2	080420	İncir (taze veya kurutulmuş)	2,459	2,601	2,637	2,799	2,585
3	080620	Üzüm; (kurutulmuş)	2,694	2,231	1,874	1,791	2,008
4	081090	Taze veya kurutulmuş diğer meyveler grubu	852	616	726	1,019	860
5	081310	Kayısı (zerdali dahil) kurutulmuş	688	674	841	921	697
6	080711	Karpuzlar (taze)	84	582	932	883	671
7	080719	Kavunlar (taze)	180	234	190	199	218
8	080840	Ayva (taze)	340	210	215	199	191
9	081190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş)	290	339	110	57	147
10	080610	Üzüm; taze	120	71	74	69	59
	TOPLAM		15,925	16,056	15,373	15,457	13,853

Sıralamada 2025 yılı verileri baz alınmıştır.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş**4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler**

İsviçre meyve ve sebze sektörüne ihracat yapmak isteyen şirketler için, ticaret, lojistik ve tüketimin yoğun olduğu bölgeler özellikle önemlidir.

İsviçre'nin tarımsal üretim alanı nispeten küçük olduğundan ve tüketilen meyve ve sebzelerin önemli bir kısmı ithal edildiğinden, ithalat ve dağıtım merkezleri pazarda merkezi bir rol oynamaktadır. Sektör örgütü SWISSCOFEL'e göre, meyve ve sebze arzının büyük bir kısmı uluslararası tedarik zincirleri tarafından karşılanmaktadır.

Özetle, özellikle büyük şehir merkezleri olan Zürih, Cenevre, Lozan, Basel ve Bern, İsviçre meyve ve sebze pazarına ihracat yoluyla girmek isteyen şirketler için merkezi giriş noktalarıdır. Bu şehirler önemli ticaret, lojistik ve dağıtım merkezleri olarak işlev görmekte ve ülkenin en önemli satış pazarlarına erişim sağlamaktadır.

İsviçre'de tüketilen meyve ve sebzelerin yaklaşık %50'si ülkede üretilmektedir. Özellikle sebzelerde bu oran, hava koşullarının etkisiyle her yıl %40 ile %60 arasında değişmektedir. Patateslerde ise taze tüketime yönelik yerli yumru köklerin oranı ortalama %80'dir. Taze meyve, sebze ve patateslerin işlenmesi büyük ölçüde İsviçre'deki uzman işletmelerde gerçekleştirilmektedir. İsviçre'ye ithalat çoğunlukla Avrupa'dan, özellikle İspanya, İtalya, Fransa, Hollanda ve Belçika'dan yapılmaktadır. Kış aylarında veya sadece tropik ve subtropik bölgelerde yetişen ürünler söz konusu olduğunda, mevsimine bağlı olarak dünyanın dört bir yanından ithal edilen ürünler mağazalara ve sofralara ulaşmaktadır (<https://swisscofel.ch/fr/themes/marches>).

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Avrupa genelinde olduğu gibi, İsviçre'deki perakende sektörü de bir dönüşüm sürecinden geçmektedir. İsviçre perakende sektöründe, büyük perakendeciler Migros ve Coop pazara hakim durumdadır. Bununla birlikte, perakende sektöründe Denner, Spar, Volg ve Prodega gibi diğer market zincirleri de yer almaktadır. Alman indirimli market zincirleri Aldi ve Lidl de pazarda büyümeye devam etmektedir. Migros (M-Budget) ve Coop (Prix Garantie) da düşük maliyetli ürün serileri sunmaktadır.

Ayrıca, pazar konumlarını güçlendirmek için bir konsolidasyon süreci devam etmektedir. Merkezi satın alma eğilimi, tedarikçilerin satış fırsatlarını giderek daha fazla sınırlamaktadır. Migros ve Coop'un güçlü varlığı nedeniyle, fiyat, pazarlama, konumlandırma, reklamcılık vb. konularda tedarikçiler ile büyük perakendeciler arasında belirli bir karşılıklı bağımlılık bulunmaktadır. Toptancılar, hizmetlerini bu büyük perakende firmalarının ihtiyaçlarına giderek daha fazla uyarlamak zorundadır.

Bu perakende zincirleri, hangi ürünlerin raflarda yer alacağına ve ürünlerin hangi kalite standartlarını karşılaması gerektiğine önemli ölçüde yön vermektedir. Organik etiketler ve sürdürülebilirlik sertifikaları gibi kriterler bu süreçte giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Son yıllarda Lidl ve Aldi gibi indirim marketleri pazar paylarını artırarak fiyat rekabetini güçlendirmiş olsa da, İsviçreli tüketicilerin köklü markalara ve "From the Region" ya da "Naturaplan" gibi bölgesel programlara duyduğu güven hala satın alma tercihleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir.

İsviçre meyve ve sebze sektörünün öne çıkan özelliklerinden biri de bölgesel üretim ve sürdürülebilirlik anlayışına verilen önemdir. İsviçreli tüketiciler ürünlerin menşesine, kalitesine ve çevresel sürdürülebilirliğine oldukça duyarlıdır. Bu nedenle büyük perakende zincirleri son yıllarda bölgesel markalara, organik ürünlere ve daha kısa tedarik zincirlerine yönelmektedir.

Bunun yanında gıda israfının azaltılması, taze ürün lojistiğinin geliştirilmesi ve tedarik zincirinin tamamında sürdürülebilir uygulamaların yaygınlaştırılması sektörde giderek daha fazla önem kazanmaktadır. İsviçre medyasında ve tüketici platformlarında yapılan değerlendirmeler de özellikle meyve ve sebzelerde kalite ile tazeliğin en önemli rekabet unsurlarından biri haline geldiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, İsviçre meyve ve sebze sektörü, perakende alanındaki yüksek yoğunlaşma, güçlü kooperatif yapıları ve yoğun rekabet ortamıyla dikkat çekmektedir. Bu aktörler, üretimden dağıtıma ve fiyat oluşumuna kadar pazarın işleyişinde belirleyici bir rol üstlenmektedir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

İsviçre meyve ve sebze sektöründe önemli rol oynayan birçok etkili sektör birliği bulunmaktadır.

- **SWISSCOFEL**

SWISSCOFEL, İsviçre'de meyve, sebze ve patates ticareti için en önemli sektör birliğidir. Birlik 1999 yılında kurulmuştur ve sektördeki ithalatçıların, toptancıların ve ticaret şirketlerinin çıkarlarını temsil etmektedir. Söz konusu sektör açısından merkezi kuruluşlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Resmi web sitesi: <https://www.swisscofel.ch/de>

Telefon: +41 31 380 75 75

E-posta adresi: sekretariat@swisscofel.ch

- **İsviçre Meyve Birliği**

İsviçre Meyve Birliği (SOV), İsviçreli meyve üreticileri ve işleyicileri için önde gelen ulusal ticaret birliğidir.

Resmi web sitesi: <https://www.swissfruit.ch/de/verband/>

Telefon: +41 41 728 68 68

E-posta adresi: sov@swissfruit.ch

- **İsviçre Sebze Üreticileri Birliği**

İsviçre Sebze Üreticileri Birliği (VSGP), İsviçre'deki sebze üreticileri için en önemli meslek örgütüdür.

Resmi web sitesi: <https://www.gemuese.ch/verband-schweizer-gemueseproduzenten>

Telefon: +41 31 385 36 20

E-posta adresi: info@gemuese.ch

- **İsviçre Çiftçiler Birliği**

İsviçre Çiftçiler Birliği, İsviçre tarım sektörünün çatı kuruluşudur. Birlik, 25 kantondaki meslek örgütlerinin temsilcileri ile çeşitli ticaret birliklerinden oluşmaktadır.

Resmi web sitesi: <https://www.sbv-usp.ch/en/>

Telefon: +41 56 462 51 11

E-posta adresi: info@sbv-usp.ch

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

İsviçre meyve ve sebze sektöründe, toplu halde düzenlenmiş merkezi bir ithalatçı listesi bulunmamakla birlikte, mevcut en önemli kaynak, İsviçre meyve, sebze ve patates ticaretine yönelik sektör birliği olan SWISSCOFEL'in üye rehberidir. Bu rehberde yaklaşık 150 şirket yer almakta olup, İsviçre'nin ithalat ve ticaret hacminin önemli bir kısmını kapsamaktadır.

<https://www.swisscofel.ch/de/mitglieder>

Ayrıca, Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Ofisi, SwissImpex veritabanı aracılığıyla ürün ve menşe ülke bazında ayrıntılı ithalat istatistikleri sunmaktadır, ancak bu veritabanında şirketlerin doğrudan listesi yer almamaktadır.

<https://www.swiss-impex.admin.ch/>

Ayrıca, Federal Tarım Dairesinin resmi web sitesinde yer alan “2026 Yılında Taze Meyve ve Sebzeler İçin Kota Paylarının Dağıtımı” başlıklı doküman üzerinden, Genel İthalat İzni (GEB) sahibi olan ithalatçı firmalar görüntülenebilmektedir.

<https://www.blw.admin.ch/de/publication?id=YDM0LZivp3zo>

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

İsviçre'ye ihraç edilen ürünler serbest pazar prensibi çerçevesinde, kullanıcıların ve üçüncü kişilerin sağlık ve güvenliğine yönelik minimum risk taşımaları ya da risksiz olmaları halinde pazara giriş yapabilmektedirler.

İsviçre'ye yapılacak mal ihracatında gümrük idarelerine ibraz edilecek belgelere, İsviçre'ye ihracata ilişkin ürün bazında detaylı bilgiye ve Gtip/ülke bazında gümrük tarifelerine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

<https://xtares.admin.ch/tares/login/loginFormFiller.do;jsessionid=s0D7wfmJwB891DF6Ipn5D3Px93q4WC8SD8dImT1UGiPDH7ZrAS1V!2003599320?l=en>

Bu doğrultuda, İsviçre'ye ihracat yapmadan önce ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numarası kullanılarak yukarıda yer alan Resmi İnternet Sitesinden İsviçre'nin ürüne uyguladığı vergi miktarları ve varsa kota bilgileri ülkemiz seçilerek görülebilmektedir

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir

İsviçre meyve ve sebze sektöründe sevkiyat öncesi denetimler birçok durumda yasal olarak zorunludur. Bu denetimler temel olarak kalite ve uygunluk kontrolleri ile bitki sağlığına ilişkin (fitosaniter) kontroller olarak ikiye ayrılmaktadır. Uygulanan kurallar, ürünlerin İsviçre'den ihraç edilip edilmediğine, İsviçre'ye ithal edilip edilmediğine ve ticaretin Avrupa Birliği ülkeleriyle mi yoksa AB dışındaki ülkelerle mi yapıldığına bağlı olarak değişmektedir.

Ayrıntılı bilgiler aşağıdaki sayfalar üzerinden görüntülenebilmektedir:

<https://www.blw.admin.ch/en/importing-plants>

<https://www.bazg.admin.ch/en/import-plants-part-of-plants-fruits-vegetables-flowers>

<https://www.blv.admin.ch/blv/en/home/import-und-export/import/importe-aus-der-eu/lebensmittel-und-gebrauchsgegenstaende.html>

İsviçre'de üretimi önem taşıyan meyveler (çekirdekli, sert çekirdekli ve orman meyveleri) ile taze sebze çeşitleri ithalat korumasına tabidir ve ülkeye girişlerinde genel ithalat izni (GEB) alınması gerekir. Bu iznin numarası gümrük beyannamesinde belirtilmelidir. Her meyve ve taze sebze türü için, İsviçre ürünlerinin yoğun olarak piyasaya sunulduğu dönemleri kapsayan özel düzenleme süreleri belirlenmiştir.

Bu düzenleme dönemlerinde, sektörün talebi doğrultusunda, Federal Tarım Dairesi düşük gümrük vergisi oranlarıyla belirli ithalat miktarlarının serbest bırakılmasına onay verebilir. Bu uygulama “tarife kontenjanı kısmi miktarları” (ZKTM) olarak adlandırılır. ZKTM izinleri, iç piyasadaki arzın taze ürün pazarındaki talebi karşılamaya yetmediği durumlarda devreye girer.

Bu nedenle üreticiler ve ticaret sektörü her hafta iletişim halinde kalarak, taze meyve ve sebze piyasasının güncel ihtiyaçlarını birlikte değerlendirir.

Bir ürünün yurt içi arzı taze ürün pazarının ihtiyacını tamamen karşılıyorsa (tam iç piyasa arzı), ithalat daha yüksek gümrük vergileri üzerinden gerçekleştirilir. Bu vergiler “kontenjan dışı gümrük vergisi oranları” (AKZA / RAKZA) olarak adlandırılır. Bir ithalatçı, kendisine tanınan kontenjan miktarından daha fazla ürün ithal etmek isterse, ithalatını AKZA kapsamında yapmak zorundadır. Bir ürün için iç piyasada tam arz sağlandığında ise indirimli AKZA uygulanır. Bu uygulama RAKZA veya “AKZA Kod 1” olarak da bilinir.

Belirlenen düzenleme dönemleri dışında kalan serbest dönemlerde AKZA uygulanmaz ve ithalatlar düşük gümrük vergisi oranı olan kontenjan vergisi tarifesi (KZA) üzerinden gerçekleştirilebilir. Ayrıca Federal Tarım Dairesi, AEV'nin 26. maddesi kapsamında dağıtım düzenlemesi uygulamaktan vazgeçebilir. Bu durumda tüm ithalatçılar, ilgili süre boyunca sınırsız miktarda ürünü kontenjan vergisi oranı (KZA) üzerinden ithal edebilir (“sınırsız KZA” uygulaması).

Serbest bırakılan kontenjan kısmi miktarları en az haftada bir kez yayımlanır. Güncel ithalat düzenlemeleri, hangi meyve ve sebze türlerinde iç piyasa arzının tam olarak karşılandığı, hangi ürünlerin sınırsız şekilde KZA kapsamında veya serbest olarak ithal edilebildiği bilgilerine aşağıdaki sayfa üzerinden ulaşılabilir.

<https://www.ekontingente.admin.ch/ekontingente/#/info/info-page/public/100>

Öte yandan, İsviçre Meyve, Sebze ve Patates Ticareti Birliği SWISSCOFEL, pratik bir başvuru kaynağı olarak her yıl güncellenen bir rehber yayımlamaktadır. Bu rehberde düzenleme dönemleri, ürün adları, ürün numaraları, gümrük tarife numaraları ve gümrük vergisi oranlarıyla birlikte grafiksel olarak gösterilmektedir:

<https://www.swisscofel.ch/de/services/dokumente-und-links>

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi:

<https://www.blw.admin.ch/de/einfuhr-von-frischem-obst-und-gemuese>

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

İsviçre’de düzenlenen fuarlara ilişkin detaylı bilgiler, aşağıda yer alan bağlantı üzerinden görüntülenebilmektedir.

https://www.eventseye.com/messen/schweiz/c2_fachmessen_schweiz.html

Öte yandan İsviçre’deki en büyük fuar alanları ve bunların fuar takvimlerine aşağıdaki bağlantılar üzerinden ulaşılabilir:

Zürih Fuar Alanı (Messe Zürich): <https://www.messe-zurich.com/en/events/>

Basel Fuar Alanı (Messe Basel): <https://www.messe-basel.com/en/events/>

Cenevre Fuar Alanı (Palexpo Geneve): <https://www.palexpo.ch/en/event-schedule/>

Bern Fuar Alanı (Bern Expo): <https://www.bernexpo.ch/en/product-portfolio/agenda.aspx>

4.6 Varsa Sektörde İhale Yayınlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

İsviçre'de kamu ihaleleri için bulunan resmi platform Simap'tır (www.simap.ch).

Simap, federal hükümet, kantonlar ve belediyelerin ihalelerini kapsamakta ve kamu sözleşmelerinin araştırılması için merkezi bir irtibat noktası sunmaktadır.

4.7 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

İsviçre ekonomisi ileri derecede uluslararası entegrasyona sahip bir yapıdadır. Bu karakteri ile ülke Gayri Safi Yurtiçi Hasılasının önemli bir kısmını dış ticaret yoluyla gerçekleştirmektedir.

İsviçre EFTA şemsiyesi altında AB dışındaki üçüncü ülkelerle yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmaları ile dünyada geniş bir coğrafi alanda ticari ilişkilerini yürütmektedir. Ülke, EFTA Sözleşmesi ve 1972 tarihli Avrupa Birliği ile Serbest Ticaret Anlaşması'na ek olarak, şu anda 45 ortakla 35 serbest ticaret anlaşması (FTA) ağına sahiptir. Ayrıca, İsviçre'nin 110'dan fazla ülke ile karşılıklı yatırım anlaşması bulunmaktadır.

İsviçre'nin serbest ticaret ortakları aşağıdaki bağlantı üzerinden görüntülenebilmektedir.

https://www.seco.admin.ch/seco/en/home/Aussenwirtschaftspolitik_Wirtschaftliche_Zusammenarbeit/Wirtschaftsbeziehungen/Freihandelsabkommen/partner_fha.html

Diğer taraftan, Ülkemiz ile EFTA arasında 1991 yılında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın 10. Maddesi kapsamında taraflar teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri konusunda Avrupa çapında çözümler bulunması için iş birliği yapacaklarını taahhüt etmişler ve Ortak Komitenin bu konuda yetkili olacağını karara bağlamışlardır.

2009 yılında ise Türkiye ve EFTA arasında Uygunluk Değerlendirmesi Alanında Karşılıklı Tanıma Protokolü "Protokol E" imzalanmıştır. Söz konusu protokol metni kapsamında ülkemizin AB ile Gümrük Birliği kapsamında gerçekleştirdiği mevzuat uyumlaştırması sonucunda AB teknik düzenlemelerine uygun sektörlerdeki ürünlerimizin İsviçre'de yeniden ithalat kontrollerine tabi olmaması ve anılan ürün gruplarında Türkiye tarafından verilen sertifikaların İsviçre'de geçerli olması karara bağlanmıştır.

https://www.seco.admin.ch/seco/en/home/Aussenwirtschaftspolitik_Wirtschaftliche_Zusammenarbeit/Wirtschaftsbeziehungen/Freihandelsabkommen/partner_fha/mittelmeerraum/tuerkei.html

Türkiye – İsviçre İkili Anlaşmalar

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	03.03.1988
Türkiye-EFTA Serbest Ticaret Anlaşması	10.12.1991
Türkiye ile İsviçre Arasında Yüksek Düzeyli Ticari ve Ekonomik İstişarelere İlişkin Mutabakat Zaptı	28.01.2002
Türkiye-EFTA Uygunluk Değerlendirmesi Alanında Karşılıklı Tanıma Anlaşması	23.10.2004
Enerji Sektöründe İşbirliği Yapılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı	16.02.2005
Türkiye İsviçre Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	18.06.2010
Türkiye-EFTA Serbest Ticaret Anlaşması Revizyonu	25.06.2018
Türkiye - İsviçre Tarım Anlaşması	24.06.2018

4.8 Sektörde Standartlar

İsviçre, gıda güvenliği, bitki sağlığı ve tüketici korumasını sağlamak amacıyla meyve ve sebzeler için kapsamlı düzenlemeler ve kalite standartları uygulamaktadır. Bu şartlar yalnızca yerli ürünler için değil, diğer ülkelerden ithal edilen ürünler için de geçerlidir. İthal meyve ve sebzeler, İsviçre pazarına girmesine izin verilmeden önce hem bitki sağlığı hem de gıda güvenliği düzenlemelerine uymak zorundadır.

Bitki sağlığı düzenlemeleri, ithalat kontrollerinin temel bir bileşenidir. AB üyesi olmayan ülkelere gelen meyve ve sebzeler genellikle bir bitki sağlığı sertifikası ile birlikte sunulmalıdır. Bu sertifika, ürünlerin tehlikeli bitki hastalıkları ve zararlılar içermediğini teyit eder. Ayrıca, Federal Bitki Koruma Servisi tarafından bir denetim gerçekleştirilir. Bu önlemlerin amacı, İsviçre tarımını istilacı zararlılardan korumaktır.

<https://www.blw.admin.ch/en/importing-plants>

<https://www.blw.admin.ch/de/einfuhr-von-frischem-obst-und-gemuese>

Ayrıca, ithal meyve ve sebzeler İsviçre gıda mevzuatının gerekliliklerine uymak zorundadır. Özellikle pestisit kalıntıları konusunda yasal sınırlar geçerlidir. Federal Gıda Güvenliği ve Veterinerlik Dairesi (BLV), bu maksimum kalıntı sınırlarını denetler ve ithal ile yerli gıdalar için düzenli denetim programları yürütür.

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/zulassung-pflanzenschutzmittel/zugelassene-pflanzenschutzmittel.html>

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/lebensmittel-und-ernaehrung/lebensmittelsicherheit/stoffe-im-fokus/pflanzenschutzmittel.html>

Buna ek olarak, bitki koruma ürünlerinin onaylanması ve kullanımına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. İsviçre’de yalnızca resmi olarak onaylanmış bitki koruma ürünleri kullanılabilir veya ithal edilebilir. İnsan sağlığı ve çevreye yönelik riskleri en aza indirmek amacıyla bu onaylar düzenli olarak gözden geçirilmekte ve bilimsel olarak değerlendirilmektedir.

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/zulassung-pflanzenschutzmittel/zugelassene-pflanzenschutzmittel.html>

Gıda güvenliği düzenlemelerinin yanı sıra, kalite ve ticaret standartları da önemli bir rol oynamaktadır. İsviçreli ithalatçılar ve perakendeciler genellikle GLOBALG.A.P. veya SwissGAP gibi sertifikaları talep etmektedir. Bu standartlar, hijyen, izlenebilirlik, üretim süreçlerinin belgelendirilmesi, çevre yönetimi ve pestisitlerin kontrollü kullanımı ile ilgili gereklilikleri içermektedir.

Buna ek olarak, İsviçre tarım sektörünü gümrük kotaları ve ithalat düzenlemeleri sistemi aracılığıyla korumaktadır. İsviçre'deki hasat mevsimi boyunca çeşitli meyve ve sebze türlerine mevsimsel ithalat kısıtlamaları uygulanmaktadır. Bazı ürünler için genel ithalat izni (GEB) de gereklidir. Bu önlemlerin amacı, yerli üretimi ithal malların yol açtığı ciddi fiyat baskısından korumaktır.

Özetle, ithal meyve ve sebzelerin İsviçre pazarına girerken kapsamlı bitki sağlığı, gıda güvenliği ve ticaret politikası şartlarını yerine getirmeleri gerektiği açıktır. Bu düzenlemeler halk sağlığını, çevreyi ve İsviçre tarımını korumak amacıyla tasarlanmıştır.

Öte yandan, İsviçre Meyve, Sebze ve Patates Ticareti Birliği (SWISSCOFEL), pratik bir yardımcı kaynak olarak her yıl güncellenen bir kılavuz yayımlamaktadır. Bu kılavuzda yönetim dönemleri, ürün adları, ürün numaraları, gümrük tarife numaraları ve gümrük vergisi oranları ile birlikte grafiksel olarak gösterilmektedir:

<https://www.swisscofel.ch/de/services/dokumente-und-links>

Ayrıca, İsviçre meyve, sebze ve patates sektöründe kalite alanında ulusal uzmanlık ve hizmet merkezi olarak faaliyet gösteren Qualiservice GmbH şirketinin resmi internet sitesinde yer alan meyve ve sebzelere ilişkin standartlar ve yönetmeliklere ilişkin bilgileri içeren sayfalara aşağıdaki bağlantılar aracılığıyla erişim sağlanabilmektedir.

Meyve: <https://www.qualiservice.ch/fruechte.html>

Sebze: <https://www.qualiservice.ch/gemuese.html>

4.9 Sektörde Etiketleme

İsviçre'de taze meyve ve sebzeler zorunlu etiketleme kurallarına tabidir. Menşe ülkesinin belirtilmesi özellikle önemlidir. Bu kural sadece paketlenmiş ürünler için değil, aynı zamanda açık olarak satılan ürünler için de geçerlidir. Menşe bilgisi, örneğin bir tabelada, kasada veya ambalaj üzerinde tüketiciler tarafından açıkça görülebilir olmalıdır. Bu nedenle, ithal meyve ve sebzeler menşe bilgisi belirtilmeden satılamaz.

Taze, işlenmemiş meyve ve sebzeler için basitleştirilmiş etiketleme kuralları geçerlidir. Bu ürünler tek bir bileşenden oluştuğu ve daha fazla işlenmediği için, genellikle içerik listesi gerekmez. Örnek olarak taze elma, domates ve patates verilebilir.

Ayrıca, ithal meyve ve sebzeler için özel ithalat ve denetim düzenlemeleri geçerlidir. Ürünler İsviçre'nin şartlarına uygun olmalı ve usulüne uygun olarak beyan edilmelidir. Ürüne bağlı olarak bitki sağlığı denetimleri, gümrük kotaları veya ithalat izinleri gerekebilir.

Etiketlemenin temel amacı tüketicileri korumaktır. Ürünün menşesine ilişkin yanlış veya eksik bilgiler yanıltıcı kabul edilir ve yasaktır.

Organik ürünler üreten, işleyen, ticaretini yapan veya ithal eden her çiftlik, yılda en az bir kez denetlenir. Bu denetimlerden, İsviçre’de akredite edilmiş ve yetkilendirilmiş dört sertifikasyon kurumu sorumludur. Yalnızca sertifikalı ürünler “organik” etiketini taşıyabilir. İsviçre’de resmi bir ulusal organik etiket bulunmamaktadır. Özel kuruluşlar tarafından oluşturulan organik etiketler, Organik Tarım Yönetmeliği’nin gerekliliklerine uymak zorundadır.

Ayrıntılı Bilgi: <https://www.blw.admin.ch/en/labelling-organic-products>

4.10 Sektörde Ambalajlama

İsviçre’de yalnızca meyve ve sebzelere yönelik özel bir ambalaj yönetmeliği bulunmamaktadır. Bu alanda temel düzenlemeler, Gıda Yasası (<https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2017/62/de>) ve Gıda ve Kullanım Ürünleri Yönetmeliği (<https://www.fedlex.admin.ch/eli/oc/2024/9/de>) tarafından belirlenmektedir. Düzenlemelerin odağında gıda güvenliği, etiketleme ve sağlık risklerinin önlenmesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda konuyla ilgili düzenlemeler AB'deki gibi genel ve kapsamlı bir ambalajlama yönetmeliği niteliğinde değildir. Bunun yerine, bu düzenlemeler çeşitli kanun ve yönetmeliklere dağılmış durumdadır.

İsviçre, 20 yılı aşkın süredir ambalajların en verimli şekilde kullanılmasını hedefleyen bir strateji izlemektedir. Bu stratejinin amacı, ambalajların üretimden geri dönüşümüne kadar tüm yaşam döngüsü boyunca çevreye verdiği zararı mümkün olduğunca azaltmaktır.

Mevcut ambalaj alternatiflerine yönelik ilk yaşam döngüsü değerlendirmeleri 1984 yılında gerçekleştirilmiş ve yayımlanmıştır. O tarihten bu yana, hem üreticilere hem de perakendecilere yol gösteren bu değerlendirmeler düzenli olarak güncellenmiştir. Erken dönemde oluşturulan farkındalık sayesinde, yaygın tüketim mallarının dağıtımında günümüzde genel olarak hafif, optimize edilmiş ve geri dönüştürülebilir ya da en azından belediye katı atıkları kapsamında kolayca bertaraf edilebilir ambalajlar kullanılmaktadır.

İsviçre, Avrupa Birliği üyesi olmadığından, ambalajlara ilişkin AB düzenlemeleri ülke açısından bağlayıcı değildir. Bununla birlikte, malların serbest dolaşımının sağlanabilmesi amacıyla yetkili kurumlar ulusal mevzuatı AB düzenlemeleriyle uyumlu hale getirmeyi hedeflemektedir.

Ayrıntılı Bilgi: <https://www.bafu.admin.ch/en/packaging-general>

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/lebensmittel-und-ernaehrung/lebensmittelsicherheit/naehrwertinformationen-und-kennzeichnung/lebensmitteletikette.html>

<https://www.blv.admin.ch/blv/en/home/gebrauchsgegenstaende/materialien-in-kontakt-mit-lebensmitteln/verpackungen.html>

4.11 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

İsviçre’de meyve ve sebze lojistiği büyük ölçüde tazelik, hız ve güvenilirlik üzerine kuruludur. Meyve ve sebze ürünleri kolay bozulabilen ürünler olduğu için, taşımacılık sürecinde soğuk zincirin korunması ve teslimatların zamanında gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. İsviçre hem ülke içi tüketim hem de ithal ürünlerin dağıtımını açısından oldukça gelişmiş ve verimli bir lojistik altyapıya sahiptir.

Tedarik zinciri genellikle üreticilerle başlamaktadır. Ürünler ilk olarak toplama merkezlerine, paketlenme tesislerine veya bölgesel dağıtım merkezlerine gönderilmektedir. Daha sonra toptancılar veya büyük perakende şirketlerinin lojistik merkezleri aracılığıyla süpermarketlere, restoranlara ve diğer satış noktalarına dağıtılmaktadır. Özellikle Migros ve Coop gibi büyük perakende zincirleri, yüksek derecede otomasyona sahip dağıtım merkezleriyle günlük sevkiyat gerçekleştirmektedir.

İsviçre içerisinde taşımacılık büyük ölçüde frigorifik kamyonlarla yapılmaktadır. Bunun temel nedeni ülkenin coğrafi yapısıdır. Kısa mesafeler, çok sayıda küçük teslimat noktası ve sık teslimat ihtiyacı, karayolu taşımacılığını en uygun seçenek haline getirmektedir.

Ülke içindeki teslimat süreleri oldukça kısadır. Hasat edilen ürünler çoğu zaman aynı gün içerisinde satış noktalarına ulaşabilmektedir. Üretici ile dağıtım merkezi arasındaki süre genellikle birkaç saat ile sınırlıdır. Market teslimatları ise çoğunlukla gece veya sabah erken saatlerde gerçekleştirilmektedir. Bu sistem sayesinde mağazalarda büyük stok alanlarına ihtiyaç duyulmamaktadır.

İsviçre, özellikle kış aylarında sebze ve meyve ithalatına büyük ölçüde bağımlıdır. Domates, biber, salatalık ve marul gibi birçok ürün İtalya, İspanya, Fransa ve Hollanda’dan ithal edilmektedir. Muz ve diğer tropikal ürünler ise genellikle deniz yoluyla Avrupa limanlarına ulaşmaktadır.

İsviçre’nin denize kıyısı ve uluslararası deniz taşımacılığı için kendi limanları bulunmadığından, deniz yoluyla gelen ürünler öncelikle komşu ülkelerdeki büyük limanlara ulaşmaktadır. Bu limanlara ulaşan ürünler daha sonra tren veya kamyonlarla İsviçre’ye sevk edilmektedir. Basel şehri bu noktada ülkenin en önemli lojistik giriş merkezlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Uluslararası taşımacılıkta hem karayolu hem de demiryolu kullanılmaktadır. Uzun mesafeli ve yüksek hacimli taşımalar genellikle kombine taşımacılık sistemiyle gerçekleştirilmektedir. Bu sistemde konteynerler önce gemi ve tren ile Avrupa’ya taşınmakta, ardından İsviçre içerisindeki dağıtım kamyonlarıyla yapılmaktadır. Ancak son dağıtım aşaması büyük ölçüde karayolu üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, İsviçre’nin meyve ve sebze lojistiği Avrupa’nın en verimli sistemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Ancak yüksek iş gücü maliyetleri, enerji yoğun soğuk zincir sistemleri, dağlık coğrafya ve sık teslimat gerekliliği nedeniyle bu sistem aynı zamanda oldukça maliyetlidir. Buna rağmen dijitalleşme, otomasyon sistemleri ve elektrikli taşıma araçlarının kullanımının artmasıyla birlikte lojistik süreçler sürekli olarak geliştirilmektedir.

4.12 Dağıtım Kanalları

İsviçre'deki meyve ve sebze sektörü, ürünleri üreticilerden tüketicilere ulaştırmak için çeşitli dağıtım kanalları kullanmaktadır. En önemli dağıtım kanalı perakende sektörüdür. Migros, Coop, Aldi, Lidl ve Volg gibi süpermarket zincirleri, İsviçre meyve ve sebzelerinin çoğunu son tüketicilere

satmaktadır. Üreticiler genellikle, ürünleri perakendecilere dağıtmadan önce toplayan, depolayan ve paketleyen pazarlama kuruluşları veya toptancılarla işbirliği yapmaktadır.

Bir diğer önemli dağıtım kanalı ise toptan ticarettir. Toptancılar, meyve ve sebzeleri üreticilerden veya ithalatçılardan satın alır ve ardından restoranlara, otellere, kafeteryalara, hastanelere veya daha küçük perakende mağazalarına tedarik eder. Genellikle malların depolanması, ayrıştırılması ve nakliyesini de üstlenirler.

Restoran endüstrisi gıda hizmetleri sektörü de önemli bir rol oynamaktadır. Birçok şirket, meyve ve sebzeleri doğrudan restoranlara, otellere veya kurumsal mutfaklara teslim etmektedir. Sonuç olarak, ürünler geleneksel perakende kanallarından geçmeden restoran endüstrisindeki son tüketiciye ulaşmaktadır.

Buna ek olarak, doğrudan pazarlama giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu modelde çiftçiler, ürünlerini örneğin çiftlik tezgahları, çiftçi pazarları, sebze abonelikleri veya kendi çevrimiçi mağazaları aracılığıyla doğrudan tüketicilere satmaktadır. Bu satış kanalı, üreticiler ile müşteriler arasında doğrudan iletişimi kolaylaştırmakta ve özellikle bölgesel ve mevsimlik ürünler için büyük değer taşımaktadır.

Bir başka dağıtım kanalı ise gıda endüstrisi, özellikle de işleme sektörüdür. Burada meyve ve sebzeler, dondurulmuş sebzeler, salatalar, konserve ürünler veya patates ürünleri gibi nihai ürünlere dönüştürülmektedir. Bu tür şirketler çoğunlukla, ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve yeniden satışını üstlenmektedir.

Özetle, İsviçre'deki meyve ve sebze sektöründe, ürünler çeşitli dağıtım kanalları aracılığıyla tüketicilere ulaşmaktadır. Üreticiler genellikle ürünlerini önce toptancılara veya pazarlama kuruluşlarına satmaktadır. Bu kuruluşlar daha sonra süpermarketler gibi perakendecilere ya da restoranlar ve oteller gibi gıda hizmetleri sektörüne tedarik sağlamaktadır ve ürünler buradan son tüketicilere satılmaktadır. Bununla birlikte, bazı durumlarda üreticiler meyve ve sebzeleri örneğin çiftlik tezgahları, çiftçi pazarları veya çevrimiçi mağazalar aracılığıyla doğrudan tüketicilere de satmaktadır.

4.13 E-Ticaret

İsviçre'de son yıllarda gıda ürünlerinin çevrimiçi ticareti büyük önem kazanmıştır. Özellikle pandemi sırasında çevrimiçi gıda siparişlerine olan talep önemli ölçüde artmıştır. Dijital platformlar, tüketicilerin taze meyve ve sebzeleri rahatlıkla çevrimiçi sipariş etmelerini sağlarken, üreticiler ve tüccarlar da yeni satış kanalları açabilmektedir.

Öte yandan, İsviçre'deki çevrimiçi ticaret, uluslararası alanda oldukça belirgindir. Birçok tüketici, ürünleri sadece ulusal çevrimiçi mağazalardan değil, aynı zamanda yabancı platformlardan da satın almaktadır. 2024 yılında, İsviçre'deki toplam çevrimiçi ticaretin cirosu yaklaşık 14,9 milyar CHF'ye ulaşmış olup, bunun giderek artan bir kısmı yabancı çevrimiçi perakendecilerden yapılan alışverişlerden kaynaklanmaktadır. Özellikle sınır ötesi çevrimiçi ticaret güçlü bir büyüme göstermiştir.

Bununla birlikte, sınır ötesi e-ticaret gıda sektöründe varlığını gösterse de, lojistik ve yasal engeller nedeniyle meyve ve sebzelerin çevrimiçi satışı halen sınırlı kalmaktadır. Bununla birlikte İsviçre pazarı uluslararası tedarikçiler için dikkate değer fırsatlar sunmaktadır. Özellikle dijital pazar yerleri ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla şirketler ürünlerini doğrudan İsviçreli tüketicilere sunarak yeni satış kanalları geliştirebilmektedir.

4.13.1 Ülkedeki Pazaryerleri

İsviçre meyve ve sebze sektöründeki en önemli e-ticaret pazarları, Migros Online ve Coop Online gibi çevrimiçi süpermarketler. Bunların yanı sıra Farmy gibi bölgesel doğrudan pazarlama platformları ve Saviva veya Transgourmet gibi gastronomi ve toptan ticaret için B2B sipariş sistemleridir. Bu dijital platformlar, toptan pazarlar ve perakende ticaret yoluyla geleneksel dağıtımı tamamlar ve İsviçre gıda pazarında giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Genel olarak, İsviçre'nin meyve ve sebze e-ticaret pazarında üç ana kategori ayırt edilebilmektedir:

Çevrimiçi süpermarketler (B2C), doğrudan pazarlama platformları ve gastronomi ve ticaret için dijital B2B pazar yerleri.

Bu büyümeye rağmen, İsviçre'deki meyve ve sebze satışlarının büyük bir kısmı hala fiziksel perakende mağazalar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, e-ticaret öncelikle mevcut dağıtım yapılarını tamamlayıcı bir rol oynamakta ve özellikle kentsel bölgelerde giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

4.13.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

İsviçre'de resmi tatil günleri, Federal olarak belirlenen ve kutlanan 1 Ağustos günü hariç olmak üzere (Ulusal Bayram), kantonlar tarafından belirlenmektedir. Buna göre, hangi resmi tatillerin kanunen tanındığı kantondan kantona değişmekle birlikte kantonların ortak olarak belirlediği tatil günleri de mevcuttur.

Kantonal bazda resmi tatil günleri aşağıdaki bağlantı üzerinden görüntülenebilmektedir.

<https://www.ch.ch/en/work/working-hours/vacation--public-holidays-and-absences-from-work#feiertage>

4.13.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

İsviçreli KOBİ'lerin üçte birinden fazlası bugün sosyal ağlarda yer almakta olup, bu durum Ekim 2020'de yayınlanan Graubünden Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin bir araştırmasında ortaya konmuştur. Uluslararası karşılaştırmada olduğu gibi, Facebook, Instagram ve LinkedIn İsviçreli şirketler tarafından en sık kullanılan platformlar arasındadır.

Ancak, şirket büyüklüğüne göre algılanan fayda açısından büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bernet PR ve Zürih Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (ZHAW) tarafından 2022 yılında yayınlanan “Social Media Schweiz” (<https://www.zhaw.ch/storage/linguistik/institute-zentren/iam/Ueber-uns/bernet-zhaw-social-media-schweiz-2022.pdf>) adlı araştırmaya göre, 250'den fazla çalışanı olan şirketler, sosyal ağların faydasını küçük ve orta ölçekli şirketlere göre iki kat daha fazla değerlendiriyor. 10'dan az çalışanı olan şirketlerin sadece %6'sı bu çabaya değerini düşünmektedir.

Küçük işletmelerin (10 çalışana kadar) üçte biri de influencer'larla işbirliği yapmaktadır. Şaşırtıcı olan ise, 51 ila 100 çalışanı olan işletmelerin influencer'larla daha sık işbirliği yapması (85 %) ve 250'den fazla çalışanı olan büyük şirketlerin ise daha az işbirliği yapmasıdır (76 %).

Sosyal ağların ve ilgili araçların kullanımı da hızla değişmektedir. “Sosyal Medya Pazarlama Sektörü Raporu” 2024 (<https://www.penington.org.au/wp-content/uploads/2024/11/Industry-Report-2024-final.pdf>), son yıllarda en popüler platformların gelişimini analiz etmiş olup, aşağıda konuyla ilgili rapor sonuçları yer almaktadır.

-Facebook hala en çok kullanılan platform olsa da, giderek cazibesini yitirmektedir. 2018'de ankete katılanların %67'si Facebook kullanırken, 2024'te bu oran %44'e düşmüştür. Pazarlama uzmanlarının sadece %35'i önümüzdeki on iki ay içinde Facebook'taki organik faaliyetlerini artırmayı planlamaktadır.

-Pazarlama sorumlularının yaklaşık %80'i, Facebook'tan sonra en önemli ikinci platform haline gelen Instagram'ı kullanıyor. Uzmanların yarısından fazlası, önümüzdeki zamanlarda Instagram'daki faaliyetlerini genişletmeyi planlıyor.

-TikTok kullanımını hızla artırıyor, 2023'te %22 olan kullanım oranı 2024'te %30'a yaklaşacak. Ankete katılanların yaklaşık yarısı platform hakkındaki bilgilerini derinleştirmekle ilgileniyor ve neredeyse %40'ı organik faaliyetlerini bu platformda genişletmek istiyor.

-Pazarlama uzmanlarının yaklaşık %60'ı gelecekte YouTube'u daha yoğun kullanmayı planlıyor, bu da onu en yüksek büyüme oranına sahip platform yapıyor. Ayrıca %60'tan fazlası, YouTube'da organik video pazarlaması alanındaki becerilerini geliştirmek istiyor.

-Öte yandan, pazarlama uzmanlarının neredeyse %90'ı yapay zekayı mesleki gelişimleri için bir fırsat olarak görüyor.

Sonuç olarak, İsviçre'de KOBİ'ler sosyal ağlarda giderek daha aktif hale gelmektedir. Ancak bu varlığı etkili bir şekilde şekillendirmek için öncelikle net bir strateji geliştirmek tavsiye edilmektedir. Bu strateji kapsamında, kendi şirketinize, sektörünüze ve hedef müşteri kitlenize en uygun platformun hangisi olduğu belirlenmelidir.

4.13.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

İsviçre'de taze meyve ve sebze alanındaki e-ticaret faaliyetlerinde, genel gümrük ve katma değer vergisi kurallarının yanı sıra tarım politikası kapsamında uygulanan özel koruma tedbirleri de geçerlidir. Ticari veya bireysel amaçla İsviçre'ye ithal edilen tüm ürünlerin gümrük makamlarına beyan edilmesi zorunludur. Bu yükümlülük, internet üzerinden sipariş edilen ürünleri de açık şekilde kapsamaktadır. İsviçre Gümrük İdaresi'ne göre, ticarete konu olan tüm malların gümrük tarife cetveline uygun biçimde beyan edilmesi gerekmektedir. Uygulanacak vergi ve harçlar ise ürünün türüne, menşe ülkesine, ağırlığına ve toplam mal değerine göre belirlenmektedir.

Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.bazg.admin.ch/en/travel-shopping-private-import-into-switzerland>

İsviçre'de taze meyve ve sebze sektöründe yerli tarımı korumaya yönelik özel bir koruma sistemi uygulanmaktadır. Belirli meyve ve sebze türleri, mevsimsel gümrük kotalarına tabidir. İsviçre'deki yerli üretimin yoğun olduğu dönemlerde ithalat ya sınırlı şekilde kabul edilmekte ya da daha yüksek gümrük vergileri uygulanmaktadır. Ek ithalat miktarına ihtiyaç duyulması halinde, İsviçre Federal Tarım Ofisi belirli gümrük kotaları kapsamında indirimli vergi oranlarının uygulanmasına izin verebilmektedir. Ayrıca birçok ticari ithalatçı için genel ithalat izni alınması da zorunlu tutulmaktadır.

Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.bazg.admin.ch/en/exemptions-reliefs-and-preferential-tariffs-importation-companies>

E-ticaret kapsamında verilen ticari siparişlerde, şirketlerin ürünlerini elektronik ortamda gümrükten geçirmesi gerekmektedir. Ürün kategorisine bağlı olarak gümrük vergisi, katma değer vergisi ve tarım

politikası kapsamında ek yükümlülükler uygulanabilmektedir. Bununla birlikte, serbest ticaret anlaşmaları veya tercihli menşe kuralları kapsamında belirli gümrük indirimleri ve muafiyetleri de söz konusu olabilmektedir. Bir ürünün bu tür avantajlardan yararlanıp yararlanamayacağı, elektronik gümrük tarifesi sistemi olan “Tares” üzerinden kontrol edilmektedir.

<https://www.bazg.admin.ch/en/customs-tariff-tares-services-companies>

Bireysel siparişlerde ise daha basitleştirilmiş düzenlemeler uygulanmaktadır, ancak bu durum otomatik olarak tam gümrük muafiyeti anlamına gelmemektedir. Posta veya e-ticaret gönderilerinde farklı muafiyet kuralları uygulanırken, yolcu beraberinde getirilen mallar için kişi başı günlük 150 CHF sınırı geçerlidir. Bu tutarın aşılması veya ithalat iznine tabi ürünlerin söz konusu olması halinde, ithalat vergileri ve gerekli durumlarda katma değer vergisi uygulanmaktadır.

<https://www.bazg.admin.ch/en/air-travel-customs-border-crossing>

<https://international.post.ch/en/blog/customs-regulations-of-switzerland>

<https://www.ch.ch/en/customs/ordering-goods-from-abroad/>

Bununla birlikte, taze meyve ve sebzeler için genel bir gümrük muafiyeti bulunmamaktadır. Özel kişiler tarafından internet üzerinden verilen siparişlerde de ithalat vergileri söz konusu olabilmektedir. Özellikle tercihli ticaret anlaşması bulunmayan ülkelere gelen ürünler veya koruma altındaki tarımsal ürün gruplarına giren mallar için ek yükümlülükler uygulanabilmektedir. Ayrıca taze bitkisel ürünlerde, bitki hastalıkları ve zararlı organizmaların ülkeye girişini önlemek amacıyla fitosaniter düzenlemeler ve kontrol yükümlülükleri de geçerlidir.

Bu düzenlemelere ilişkin en önemli resmi bilgi kaynakları, İsviçre Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Ofisi ile İsviçre Federal Tarım Ofisi'dir. Özellikle elektronik gümrük tarifesi sistemi “Tares”, İsviçre Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Ofisi'nin ithalat düzenlemeleri ve İsviçre Federal Tarım Ofisi'nin taze meyve-sebze ithalatına ilişkin yönergeleri, ayrıntılı araştırmalar açısından temel başvuru kaynakları arasında yer almaktadır.

Özetle, İsviçre'de taze meyve ve sebze ürünlerinin e-ticaret yoluyla ithalatında uygulanacak gümrük vergileri ve muafiyetler, siparişin niteliğine bağlı olarak değişmektedir. Özel kişiler tarafından verilen düşük tutarlı gönderiler için farklı düzeyde mali bir muafiyet sınırı uygulanırken, ticari ithalat işlemleri ilk franktan itibaren ithalat vergisine tabi tutulmaktadır. Ayrıca ticari ithalatlarda genel ithalat izni alınması zorunlu olup, yerli tarımın korunması amacıyla mevsimsel gümrük kotaları sistemi uygulanmaktadır.

Bu konudaki resmi düzenlemeler, İsviçre Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Ofisi tarafından sunulan “Yurt dışından ürün sipariş etmek (ch.ch)” bilgi sayfası ile İsviçre Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Ofisi'nin posta ve kurye gönderilerine ilişkin özel rehberinde düzenlenmektedir.

4.13.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

İsviçre'de taze ürünlere yönelik e-ticaret faaliyetleri, geleneksel gıda perakende ticareti ile aynı yasal düzenlemelere tabidir. İnternet üzerinden satışa sunulan gıda ürünlerinin güvenli olması ve İsviçre gıda mevzuatında öngörülen şartları karşılması zorunludur. Bu kapsamda özellikle hijyen, ürün güvenliği ve soğuk zincirin korunması büyük önem taşımaktadır. Meyve, sebze ve süt ürünleri gibi bozulabilir nitelikteki ürünlerin depolama ve taşıma süreçlerinde uygun sıcaklık koşullarında muhafaza edilmesi gerekmektedir. Çevrim içi ticarete de genel bilgilendirme ve etiketleme yükümlülükleri geçerliliğini korumaktadır. Tüketicilere satın alma işlemi öncesinde ürünün menşei,

içeriği, alerjen bilgileri ve son tüketim tarihi gibi hususlarda gerekli bilgilerin sunulması zorunludur. Ayrıca e-ticaret platformlarının işletmeye ilişkin bilgiler ile sipariş sürecine dair şeffaf açıklamalar sağlaması gerekmektedir. Ticari faaliyet gösteren işletmeler bakımından ise gıda otoriteleri nezdinde kayıt ve denetim yükümlülükleri bulunmaktadır. Taze meyve ve sebze ithalatında; ürünün türüne, menşe ülkesine ve ithalatın gerçekleştirildiği sezona bağlı olarak gümrük vergileri veya ithalat kısıtlamaları uygulanabilmektedir. Bunun temel nedeni, belirli tarımsal ürünlerin yerli üretimi korumaya yönelik özel düzenlemelere tabi tutulmasıdır. Özel kişiler de yurt dışından internet aracılığıyla taze ürün siparişi verebilmektedir. Ancak bu tür ithalat işlemlerinde katma değer vergisi, gümrük vergileri veya fitosaniter düzenlemeler kapsamında çeşitli yükümlülükler söz konusu olabilmektedir. Taze ürünler bakımından genel bir gümrük muafiyeti uygulanmamaktadır.

<https://handelsverband.swiss/lebensmittel-online-einkaufen/>

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/lebensmittel-und-ernaehrung/lebensmittelsicherheit/verantwortlichkeiten/lebensmittel-online-einkaufen.html>

4.13.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Lojistik sektörü, özellikle taze ürünler ve hızlı teslimat süreçleri bakımından İsviçre e-ticaretinde merkezi bir rol oynamaktadır. Günümüzde birçok çevrim içi satış işletmesi, depolama, paketleme, sevkiyat ve iade yönetimi gibi süreçleri uzmanlaşmış fulfillment ve ekspres lojistik şirketlerine devretmektedir. Bu hizmet sağlayıcıları, mal kabulünden başlayarak sipariş hazırlama (pick & pack) ve nihai tüketiciye teslimata kadar tüm sipariş süreçlerini (“fulfillment”) üstlenmektedir. Bu kapsamda hızlı teslimat süreleri, dijital gönderi takibi ile soğuk zincir ve teslimat zincirinin güvenilir şekilde korunması büyük önem taşımaktadır.

İsviçre’de bu alanda faaliyet gösteren çok sayıda şirket bulunmaktadır. Bunlar arasında DHL Express Switzerland Ltd, GO! Express & Logistics (Switzerland) AG ve uzmanlaşmış fulfillment hizmet sağlayıcıları olan Brändi E-Commerce Fulfillment ile Digt AG - Logistik yer almaktadır.

Birçok hizmet sağlayıcı çeşitli e-ticaret altyapılarıyla otomatik entegrasyon imkânı sunmakta; bu sayede siparişler doğrudan işlenebilmekte ve sevk edilebilmektedir. Özellikle taze ürünlere yönelik e-ticaret faaliyetlerinde ekspres teslimat ve etkin depo lojistiği büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle işletmeler hızlı sipariş hazırlama süreçleri, uygun sıcaklık koşullarında depolama ve aynı gün veya ertesi gün teslimat imkânı sağlayan modern fulfillment merkezlerine yönelmektedir. Böylece teslimat sürelerinin kısaltılması ve müşteri memnuniyetinin artırılması hedeflenmektedir.

4.14 Tanıtım ve Pazarlama

İsviçre meyve ve sebze sektöründeki pazar eğilimleri, giderek artan bir şekilde sürdürülebilirlik, bölgesel tedarik ve kalite standartları tarafından şekillenmektedir. İsviçreli tüketiciler, kısa nakliye mesafeleri, çevre dostu olma özelliği ve yüksek kalite ile özdeşleşen bölgesel ve mevsimlik ürünleri tercih etmektedir.

Özellikle ‘İsviçreli olma’ kavramı pazarlamada merkezi bir rol oynamaktadır. İsviçre meyve ve sebzeleri, güven, sürdürülebilirlik ve yerel ekonomik değer yaratmanın sembolleri olarak özel olarak tanıtılmaktadır. İsviçre Meyve Birliği, bölgesel ürünleri satın almanın ekolojik ayak izini azalttığını ve aynı zamanda İsviçre’deki istihdamı desteklediğini vurgulamaktadır.

İsviçre’de meyve ve sebze sektöründeki pazar eğilimleri, giderek daha fazla sürdürülebilirlik, bölgesel tedarik ve kalite standartları doğrultusunda şekillenmektedir. İsviçreli tüketiciler, kısa taşıma mesafeleri, çevre dostu üretim anlayışı ve yüksek kaliteyle öne çıkan bölgesel ve mevsimlik ürünleri tercih etmektedir.

Özellikle “İsviçrelilik” kavramı, pazarlama stratejilerinde önemli bir yere sahiptir. İsviçre’de üretilen meyve ve sebzeler güven, sürdürülebilirlik ve yerel ekonomiye katkının simgesi olarak öne çıkarılmaktadır. İsviçre Meyve Birliği ise bölgesel ürünlerin tercih edilmesinin hem çevresel etkileri azalttığını hem de İsviçre’de istihdamı desteklediğini vurgulamaktadır.

İsviçre pazarında öne çıkan eğilimlerden biri de, sürdürülebilir üretim programlarının giderek standart hale gelmesidir. Ülke genelinde yürütülen “Sürdürülebilir Meyve” sektör girişimi kapsamında, üreticiler, toptancılar ve Migros ile Coop gibi büyük perakende zincirlerinin ortak desteğiyle, sürdürülebilirlik konusunda ülke çapında ortak kriterler oluşturulmuştur. Bu girişimin amacı, çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik ilkelerini meyve ve sebze sektörüne daha güçlü biçimde entegre etmektir.

Pazarlama alanında sürdürülebilir üretim yöntemleri giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu yöntemler arasında pestisit kullanımının azaltılması, biyolojik çeşitliliği destekleyen uygulamaların yaygınlaştırılması, su tasarrufu sağlayan sulama sistemlerinin kullanılması ve hastalıklara dayanıklı türlerin yetiştirilmesi öne çıkmaktadır. Söz konusu uygulamalar, ürünlerin premium segmentte konumlandırılmasında önemli bir pazarlama unsuru olarak değerlendirilmektedir.

İsviçre’de perakende sektörü, yeni meyve ve sebze ürünlerinin pazara sunulmasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Migros, Coop, Lidl ve Aldi gibi büyük perakende zincirleri, SwissGAP ve Suisse Garantie gibi sürdürülebilirlik ve kalite sertifikalarına giderek daha fazla önem vermektedir.

Bu durum, üreticileri ithal ürünlerden ayrışabilmek için kalite, sürdürülebilirlik ve bölgesel menşe unsurlarına daha fazla odaklanmaya yöneltmektedir. Öte yandan üreticiler, yoğun rekabet ve artan fiyat baskısıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle birçok işletme, daha düşük maliyetli ithal ürünlerden farklılaşabilmek amacıyla, ürünlerin kökeni, üretici hikayeleri ve sürdürülebilir üretim süreçlerini ön plana çıkaran duygusal markalaşma, doğrudan pazarlama ve hikaye anlatımı stratejilerine ağırlık vermektedir.

Ambalajlama ve gıda israfı konuları da pazarlama açısından giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle sürdürülebilir ambalaj çözümleri ile gıda israfını azaltmaya yönelik uygulamalar, İsviçre pazarındaki tüketiciler açısından önemli tercih ve satın alma kriterleri haline gelmektedir.

Özetle, İsviçre meyve ve sebze sektörünün sürdürülebilirlik, bölgesellik ve yüksek kalite standartlarıyla güçlü bir şekilde şekillendiği açıktır. Artık rekabetçi bir fiyat tek başına başarılı bir pazara giriş için genellikle yeterli olmamaktadır. Bunun yerine, İsviçre menşei, şeffaf üretim, sürdürülebilir tarım yöntemleri ve duygusal marka iletişimi gibi faktörler giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Şirketler, son derece rekabetçi bir pazarda ithal ürünlerden farklılaşmak ve tüketicilerde uzun vadeli bir güven oluşturmak için bu stratejileri kullanmaktadır.

Özetle, diğer ülkelerden gelen yabancı tedarikçiler açısından bakıldığında, İsviçre meyve ve sebze sektörü büyük ölçüde yerel ve bölgesel ürünlere odaklanmaktadır. Bununla birlikte, perakende zincirleri ve özel ithalat kanalları aracılığıyla yabancı ürünler için de belirli ve oturmuş pazarlama yapıları bulunmaktadır. Pazarda başarılı olabilmek için ürünün menşei, kalite standartları ve üretim süreçleri konusunda şeffaf bir iletişim yürütmek ve İsviçre perakende sektörünün yüksek beklentilerine uyum sağlamak büyük önem taşır. Büyük distribütörlerle yapılan anlaşmaların yanı

sıra, özel ithalatçılar, gıda hizmeti sektörü ile niş ve premium segmentler de pazara girişte önemli rol oynamaktadır.

Reklam ve pazarlama faaliyetlerinde ise ürün odaklı iletişim, hikaye anlatımı ve tazelik, kalite ile sürdürülebilirlik vurgusu öne çıkmaktadır. Ürünler çoğunlukla menşei, üretim yöntemi ve sağlık ile çevreye sunduğu katma değer üzerinden konumlandırılmaktadır. Ayrıca dijital pazarlama kanalları özellikle sosyal medya ve çevrimiçi satış platformları tüketicilerle doğrudan iletişim kurmak ve yeni ürünlere yönelik güven oluşturmak açısından giderek daha önemli hale gelmektedir.

4.15 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

İsviçre’de taze sebze ve meyve sektörü önemli bir dönüşüm sürecinden geçmektedir. Günümüzde tüketiciler artık yalnızca ürünlerin fiyatına ve görünümüne değil, aynı zamanda kalite, menşei, sürdürülebilirlik ve sağlık unsurlarına da büyük önem vermektedir.

Özellikle bölgesel ve mevsimsel ürünler ön plana çıkmaktadır. Birçok tüketici, tazelik, kısa taşıma mesafeleri ve yerel tarımın desteklenmesi gibi nedenlerle İsviçre menşeli meyve ve sebzeleri tercih etmektedir. Bu nedenle İsviçre ürünleri yüksek düzeyde güven görmekte ve tüketiciler bu ürünler için çoğu zaman daha yüksek fiyat ödemeye hazır olmaktadır.

Bir diğer önemli eğilim ise çevre ve sürdürülebilirlik bilincinin giderek artmasıdır. Tüketiciler, çevre dostu üretim yöntemlerine, pestisit kullanımının azaltılmasına ve sürdürülebilir ambalajlara daha fazla dikkat etmektedir. Bu noktada artık yalnızca organik (bio) sertifikası değil, genel olarak güvenilir ve sürdürülebilir üretim yöntemleri önem kazanmaktadır. Gıda israfı, geri dönüştürülebilir ambalajlar ve bölgesel tedarik zincirleri gibi konular da giderek daha fazla önem taşımaktadır.

Bunun yanında “convenience” olarak adlandırılan pratik tüketim ürünlerine olan talep de hızla artmaktadır. Birçok tüketici, hızlı ve kolay şekilde tüketilebilen veya hazırlanabilen taze ürünleri tercih etmektedir. Bu nedenle doğranmış sebzeler, salata karışımları, atıştırmalık sebzeler ve hazır tüketilebilir meyveler özellikle yoğun talep görmektedir. Bu eğilim, yoğun yaşam temposu, küçük hanelerin artması ve yükselen sağlık bilinci tarafından desteklenmektedir.

Bitki bazlı beslenme de İsviçre pazarında giderek daha önemli hale gelmektedir. Gittikçe daha fazla insan vejetaryen, vegan veya fleksitaryen beslenme tarzını benimsemektedir. Bunun sonucunda taze sebze, baklagiller, mantar ve diğer bitkisel ürünlere olan talep artmaktadır. Aynı zamanda tüketiciler mümkün olduğunca doğal ve az işlenmiş gıdaları tercih etmektedir.

Kalite ve sürdürülebilirliğin öneminin artmasına rağmen tüketicilerin fiyat hassasiyeti de yükselmektedir. Yaşam maliyetlerinin artması nedeniyle birçok hane halkı kampanyalara ve fiyat-performans dengesine daha fazla dikkat etmektedir. Buna rağmen İsviçre, yüksek kaliteli ve bölgesel ürünlere olan talebin güçlü şekilde devam ettiği bir premium pazar olma özelliğini korumaktadır.

Bu doğrultuda, İsviçre meyve ve sebze pazarı günümüzde ağırlıklı olarak sağlık, sürdürülebilirlik, bölgesellik ve convenience trendleri tarafından şekillendirilmektedir. Tüketiciler, taze, yüksek kaliteli, yerel olarak üretilmiş ve aynı zamanda günlük yaşamda kolay kullanılabilen ürünleri tercih etmektedir.

Özetle, İsviçre’deki güncel tüketici trendleri ihracatçılar açısından hem zorluklar hem de fırsatlar yaratmaktadır. Bir yandan birçok tüketici bölgesel ve İsviçre menşeli ürünleri tercih ettiği için ithal ürünler açısından rekabet daha zorlu hale gelmektedir. Diğer yandan İsviçre, özellikle ülke içinde

üretilemeyen veya yalnızca belirli sezonlarda üretilebilen ürünlerde ithalata bağımlı olmaya devam etmektedir.

Bu nedenle yabancı ihracatçılar için yalnızca fiyat üzerinden değil, kalite, sürdürülebilirlik, güvenilirlik ve şeffaflık üzerinden konumlanmak giderek daha önemli hale gelmektedir. İsviçreli tüketiciler ürünlerin menşesine, üretim koşullarına ve çevre dostu ambalajlara giderek daha fazla dikkat etmektedir. Bu beklentileri karşılayan ve aynı zamanda yüksek kaliteli ürünler sunan şirketler, İsviçre pazarında başarılı olmaya devam edebilmektedir.

Bu nedenle İsviçre pazarı umutsuz bir pazar olarak değil, ürünler ve tedarikçilerden yüksek beklentilere sahip, talepkar bir premium pazar olarak değerlendirilmektedir.

4.16 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

İsviçre, taze meyve ve sebze alanında Avrupa'nın en güçlü şekilde korunan tarım pazarlarından biridir. Ülke özellikle mevsimsel ürünlerde veya yerel olarak üretilemeyen ürünlerde ithalata bağımlı olmasına rağmen, yerli tarımı korumak amacıyla çeşitli gümrük ve vergi sistemleri uygulamaktadır. Taze meyve ve sebze ithalatındaki en önemli mali yükümlülük gümrük vergileridir.

İsviçre'de tarım ürünlerine uygulanan vergiler çoğunlukla yüzde üzerinden değil, kilogram başına belirlenen özel vergiler şeklinde uygulanır. Vergi miktarı ürün türüne, mevsime ve ürünün geldiği ülkeye göre değişiklik gösterir. Özellikle İsviçre hasat sezonunda yerli üretimi desteklemek amacıyla daha yüksek koruma vergileri uygulanır. Yerli üretim sezonu dışında ise piyasadaki arzın devamlılığını sağlamak için gümrük oranları genellikle düşürülür.

Bunun yanında ithalat sırasında İsviçre Katma Değer Vergisi (KDV) de uygulanır. Gıda ürünleri kapsamında değerlendirilen taze meyve ve sebzeler için İsviçre'de güncel indirimli KDV oranı %2,6'dır. Bu KDV, gümrük masrafları dahil edilerek hesaplanan mal bedeli üzerinden alınır. Tüketim vergileri, taze meyve ve sebze alanında genel olarak önemli bir rol oynamaz. Çünkü bu ürünler alkol, tütün veya petrol ürünleri gibi klasik tüketim vergisine tabi mallar arasında yer almaz.

Normal gümrük vergilerine ek olarak bazı durumlarda ilave vergiler veya mevsimsel koruma önlemleri de uygulanabilir. Bunlar İsviçre tarımını korumak ve iç piyasayı istikrarlı tutmak amacıyla kullanılır. Özellikle domates, salata, salatalık veya çekirdekli meyveler gibi hassas ürünler zaman zaman daha yüksek ithalat vergilerine tabi olabilir.

Anti-dumping vergileri ise İsviçre'nin taze meyve ve sebze sektöründe şu anda çok büyük önem taşımamaktadır. İsviçre bu tür önlemleri yalnızca istisnai durumlarda, ithal ürünlerin yapay olarak düşük fiyatlarla satıldığı ve bunun yerli piyasaya zarar verdiğinin kanıtlandığı durumlarda uygular.

İhracatçılar açısından bu durum, İsviçre pazarının cazip ve yüksek satın alma gücüne sahip olmasına rağmen, fiyatlandırma, gümrük yönetimi, kalite ve teslimat planlaması açısından yüksek gereklilikler içerdiği anlamına gelir. Şirketlerin özellikle mevsimsel gümrük farklarını, belge yükümlülüklerini ve ithalat düzenlemelerini dikkatle dikkate alması gerekir. Genel olarak bakıldığında İsviçre'nin meyve ve sebze sektöründe hem piyasa açıklığını hem de tarımsal korumayı birlikte yürüttüğü görülmektedir. İthalat gerekli olmaya devam ederken, ülke aynı zamanda farklılaştırılmış gümrük ve vergi sistemleriyle yerli tarımını korumaktadır.

Öte yandan, İsviçre'ye ihracat yapmadan önce ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numarası kullanılarak aşağıda belirtilen Resmi İnternet Sitesinden İsviçre'nin ürüne uyguladığı vergi miktarları ve varsa kota bilgileri ülkemiz seçilerek görülebilmektedir.

Bilgi için:

https://xtares.admin.ch/tares/login/loginFormFiller.do?sessionId=ckpuOWqJKniw2BgnD9U-sx1XbdMsiIknY_4IYnfwJSCITFLVFdl!-1202494496?l=en

4.17 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

İsviçre'de taze meyve ve sebze sektöründe ithalatı etkileyen çeşitli tarife dışı ticaret engelleri bulunmaktadır.

Bunların başında, yalnızca sınırlı miktarlarda daha uygun koşullarda ithalat yapılmasına izin verilen ithalat kotaları gelmektedir. Bu kotalar dolduğunda, ithalat maliyeti önemli ölçüde artmaktadır. Ayrıca, İsviçre'deki hasat döneminde yerli tarımı korumak amacıyla ithalatı kısıtlayan mevsimsel koruma önlemleri de bulunmaktadır.

Bunun yanında birçok ürün için ithalat izni gereklidir. Bu izin olmadan ithalat yapılması mümkün değildir. Ayrıca sıkı bitki sağlığı ve hijyen kuralları da bulunmaktadır. Bu kurallar, zararlı organizmaların ülkeye girmesini önlemeyi amaçlar ve bu nedenle ek kontroller, sertifikalar ve maliyetler ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan idari işlemler de önemli bir engel oluşturmaktadır. İthalatçılar birçok belge doldurmak ve kota yönetim sistemlerine kayıt olmak zorundadır. Genel olarak bu düzenlemeler, meyve ve sebze ithalatını tamamen engellemez, ancak süreci daha sıkı kontrol edilen, daha pahalı ve daha karmaşık hale getirmektedir.

Sonuç olarak, İsviçre'de taze meyve ve sebze ithalatı çeşitli tarife dışı ticaret engelleriyle sıkı bir şekilde düzenlenmektedir. Genel İthalat İzni (GEB), ithalat kotaları ve sezonluk düzenlemeler gibi uygulamalar, yabancı ürünlerin pazara girişini kontrol altında tutmaktadır. Bunun yanında ithalat fiyat sistemi, özellikle bazı hassas ürünlerde yıl boyunca veya belirli dönemlerde uygulanarak fiyat ve miktar üzerinde etkili olmaktadır. Ayrıca, sıkı bitki sağlığı kuralları ve kalite standartları hem ürün güvenliğini sağlamak hem de yerli üretimi korumak amacıyla önemli bir rol oynamaktadır. Tüm bu düzenlemeler ithalat sürecini daha karmaşık ve maliyetli hale getirirse de, İsviçre pazarında yüksek kalite standartlarının korunmasını ve yerli üreticilerin desteklenmesini amaçlamaktadır.

İsviçre Federal İdaresi'nin resmi bilgi platformu ithalatçılar için ayrıntılı bilgi notları, yasal çerçeveler ve güncel piyasa verileri sunmaktadır.

<https://www.blw.admin.ch/en/import>

<https://www.blw.admin.ch/de/einfuhr-von-frischem-obst-und-gemuese>

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

İsviçre'deki taze meyve ve sebze pazarı, ihracatçılarımıza büyüme ve pazarda konumlanma açısından birçok cazip fırsat sunmaktadır. İsviçre, yüksek satın alma gücüne sahip ve kaliteye büyük önem veren bir pazardır, ancak iklim koşulları ve mevsimsel üretim kısıtlamaları nedeniyle yapısal olarak ithalata bağımlıdır. Tüketilen meyve ve sebzelerin yaklaşık yarısı yurt dışından gelmektedir ve bu bağımlılık özellikle kış aylarında önemli ölçüde artmaktadır. Bu durum, öncelikle Avrupalı tedarikçiler tarafından, ancak aynı zamanda belirli üçüncü ülkeler tarafından da değerlendirilen sürekli ithalat açıklarına yol açmaktadır.

Ülkemiz ayrıca Akdeniz meyve ve sebze sektöründe güçlü bir üretim tabanına sahiptir ve bu da İsviçre'nin ithalat talebiyle büyük ölçüde örtüşmektedir.

İsviçre'deki talep giderek artan şekilde sağlık bilinci, sürdürülebilirlik ve premium kalite tarafından şekillenmektedir. Tüketiciler tazelik, izlenebilirlik ve kısmen organik ile Fairtrade standartlarına daha fazla önem vermektedir.

Aynı zamanda fiyat-performans dengesi de önemini korumakta, bu nedenle yüksek kaliteyi rekabetçi fiyatlarla birleştiren tedarikçiler avantaj elde etmektedir. Türk ürünleri bu bağlamda özellikle orta ve üst fiyat segmentinde rekabetçi şekilde konumlandırılabilir. Bir diğer önemli faktör, gıda ticaretinin artan dijitalleşmesidir. İsviçre'de çevrimiçi gıda pazarı sürekli büyümekte ve bu durum e-ticaret platformları ile teslimat hizmetleri üzerinden yeni dağıtım kanalları yaratmaktadır. Bu gelişme, standartlaştırılmış, iyi paketlenmiş ve güvenilir şekilde teslim edilebilen ürünleri avantajlı hale getirmektedir.

İhracatçılar açısından bu, geleneksel toptan ve perakende yapılarının yanı sıra dijital satış kanallarının da stratejik olarak giderek daha önemli hale geldiği anlamına gelmektedir. İsviçre ile Türkiye arasındaki ticari ilişkiler, EFTA yapısı çerçevesindeki bir serbest ticaret anlaşması ile desteklenmektedir. Bu anlaşma, tarım ve gıda ürünlerinin birçoğu için ticaret engellerinin azaltılması ve gümrük koşullarının iyileştirilmesi yoluyla pazara erişimi kolaylaştırmaktadır.

Her ne kadar taze ürünler tamamen gümrüksüz olmasa da, özellikle işlenmiş meyve ve sebze ürünleri ile belirli ürün grupları, birçok diğer üçüncü ülkeye kıyasla daha elverişli koşullardan yararlanmaktadır. İsviçre gıda perakende sektörü oldukça yoğunlaşmıştır, büyük perakende zincirleri piyasaya hakim durumdadır. Bu yapı, büyük tedarik hacimleri için merkezi listelemeleri kolaylaştırırken aynı zamanda kalite, lojistik ve tedarik güvenilirliği açısından yüksek gereklilikler ortaya koymaktadır.

Buna paralel olarak çevrimiçi ve özel ürün perakendesinde rekabet artmakta, bu da farklılaştırılmış ürünler için yeni nişler oluşturmaktadır.

Özetle, ihracatçılarımız için İsviçre taze meyve ve sebze sektöründe özellikle mevsimsel ithalat bağımlılığı, yüksek kaliteli ve sağlıklı ürünlere yönelik artan talep, çevrimiçi ticaretin genişlemesi ve elverişli coğrafi ve ticaret politikası koşulları sayesinde cazip pazar fırsatları bulunmaktadır. Ancak pazara giriş, yüksek kalite standartlarına tutarlı uyum ile güvenilir bir tedarik ve lojistik yapısı gerektirmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Söz konusu sektörde var olan önemli bir unsur, İsviçre pazarındaki yoğun rekabettir. Pazar büyük ölçüde Avrupalı tedarikçilerin hakimiyeti altındadır. Bu durum, özellikle domates, salatalık veya turunçgiller gibi standart ürünlerde yüksek bir fiyat baskısı yaratmakta ve tedarikçilerin farklılaşma imkanlarını sınırlamaktadır.

Buna ek olarak, İsviçre gıda perakende sektöründeki yüksek kalite ve standart gereklilikleri bulunmaktadır. Süpermarketler ve toptancılar, kalibre, görünüm, kalıntı kontrolleri, izlenebilirlik ve ambalajlama konularında sıkı standartlar uygulamaktadır. Ürünlerin çoğu zaman “görsel olarak kusursuz” olması gerekmekte, bu da daha yüksek ayıklama kayıplarına ve üretim maliyetlerine yol açabilmektedir.

İhracatçılar için bu durum, yalnızca tarımsal üretimin değil, hasat sonrası işlem, soğuk zincir ve paketlemenin de en yüksek seviyede organize edilmesi gerektiği anlamına gelmektedir.

Bir diğer önemli husus, düzenleyici ve fitosaniter gerekliliklerdir. İsviçre, bitki sağlığı, gıda güvenliği ve pestisit kalıntıları konusunda sıkı ithalat düzenlemelerine sahiptir. Bu standartlar kısmen AB kurallarıyla uyumlu olsa da, uygulamada çok titiz bir şekilde kontrol edilmektedir. Bu da sertifikasyonlar, dokümantasyon ve sınır kontrolleri gibi alanlarda ek idari ve operasyonel yükler oluşturmaktadır.

Yapısal pazar erişim engelleri de önemli bir rol oynamaktadır. İsviçre gıda perakende sektörü oldukça yoğunlaşmıştır, bu nedenle birkaç büyük perakende zinciri pazarın önemli bir bölümünü kontrol etmektedir. Bu durum başarılı olunması halinde merkezi listelenmeyi kolaylaştırırsa da, aynı zamanda alıcıların güçlü fiyat ve koşul taleplerine yol açmaktadır.

Yeni veya küçük ihracatçılar için pazara giriş bu nedenle zorlayıcıdır ve çoğu zaman aracı kurumlara bağımlı olmayı gerektirir.

Tüketici tercihleri açısından da bazı zorluklar bulunmaktadır. İsviçreli tüketiciler yerel üretime ve mevsimselliğe büyük önem vermekte, bu nedenle yerel ürünler sıklıkla tercih edilmektedir. İthal ürünler bu nedenle kendilerini kalite, fiyat veya sezon dışı bulunabilirlik üzerinden net bir şekilde konumlandırmak zorundadır. Ayrıca organik ve sürdürülebilir üretim ürünleri giderek daha fazla önem kazanmakta, bu da ek sertifikasyon ve üretim gereklilikleri doğurmaktadır.

Özetle, İsviçre pazarı Türk ihracatçıları açısından yoğun rekabet, yüksek kalite standartları ve sıkı düzenleyici gereklilikler nedeniyle zorlu bir yapı sunsa da, güçlü ve istikrarlı talep, sezon dışı ürün ihtiyacı, artan sağlıklı beslenme eğilimi ve genişleyen perakende kanalları önemli fırsatlar yaratmaktadır.

Bu çerçevede, gerekli kalite, lojistik ve sertifikasyon koşullarına uyum sağlandığı takdirde ihracatçılarımızın bu pazarda başarılı şekilde yer edinmesi ve sürdürülebilir bir giriş gerçekleştirmesi mümkündür.

7. Yaş Meyve ve Sebze Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Türkiye, taze meyve ve sebze üretimi açısından güçlü doğal avantajlara sahip olup Avrupa pazarlarında önemli bir tedarikçi konumundadır. İsviçre pazarı ise özellikle premium ve yüksek kalite segmentinde Türk ihracatçıları için ilave büyüme potansiyeli sunmaktadır.

Bu potansiyelin daha etkin değerlendirilmesi amacıyla bazı stratejik alanlara odaklanılması önerilmektedir.

İsviçre pazarında kalite, süreklilik ve standartizasyon büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle yalnızca ürün arzı değil, yüksek kalite standartlarının istikrarlı şekilde sürdürülebilmesi de belirleyici unsurlar arasında yer almaktadır. Uluslararası sertifikasyonların yaygınlaştırılması ile birlikte sınıflandırma, kalibrasyon ve ambalajlama süreçlerinde standartizasyonun güçlendirilmesi, Türk ürünlerinin pazardaki konumunu daha da destekleyebilir.

Öte yandan, taze ürün ticaretinde soğuk zincirin korunması kritik öneme sahiptir. Ön soğutma sistemleri, sıcaklık kontrollü lojistik çözümleri ve ihracat bölgelerinde modern soğuk hava altyapılarının geliştirilmesi, ürün kalitesinin son tüketiciye kadar korunmasına katkı sağlayabilir.

Bu tür yatırımlar aynı zamanda ürün kayıplarının azaltılması ve operasyonel verimliliğin artırılması açısından da önem taşımaktadır.

İsviçreli ticaret ortakları, planlanabilir miktarlar ve istikrarlı fiyat yapıları sunan güvenilir tedarik modellerine önem vermektedir. Bu doğrultuda uzun vadeli sezonluk anlaşmaların ve entegre tedarik programlarının geliştirilmesi, iş birliklerini güçlendirebilir ve karşılıklı güvenin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Pazarda rekabetin yalnızca fiyat üzerinden değil, kalite ve ürün farklılaşması üzerinden şekillendiği görülmektedir. Özellikle üzüm, kayısı, kiraz ve özel domates çeşitleri gibi yüksek kaliteli ürünlerin premium segmentte önemli fırsatlar sunduğu değerlendirilmektedir.

Bunun yanında organik ve sürdürülebilir üretim modellerinin geliştirilmesi de yeni müşteri gruplarına erişim açısından avantaj sağlayabilir. İhracat süreçlerinde idari işlemlerin sadeleştirilmesi ve fitosaniter gerekliliklerin uyumlu şekilde yönetilmesi, pazara erişimi kolaylaştırabilecek unsurlar arasında yer almaktadır.

Daha hızlı ve şeffaf süreçler, özellikle düzenli ihracat operasyonlarında zaman ve maliyet avantajı sağlayabilir. İsviçreli ithalatçılar ve perakendeciler ile doğrudan iş birliklerinin geliştirilmesi de pazar entegrasyonu açısından önem taşımaktadır. Ortak planlama, talep tahminleme ve ürün yönetimi süreçlerinde kurulacak daha yakın iş birlikleri, Türk ürünlerinin İsviçre pazarındaki sürdürülebilir konumunu güçlendirebilir.

Ayrıca sürdürülebilirlik konusu İsviçre pazarında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Şeffaf tedarik zincirleri, kaynak verimliliğine dayalı üretim yöntemleri ve doğrulanabilir sosyal standartlar, Türk ürünlerinin pazardaki rekabet gücünü artıracak önemli unsurlar arasında değerlendirilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Türkiye'nin sahip olduğu üretim kapasitesi ve doğal avantajlar, İsviçre taze meyve ve sebze pazarında önemli fırsatlar sunmaktadır. Kalite yönetimi, lojistik altyapısı, sürdürülebilirlik ve uzun vadeli ticari iş birlikleri gibi alanlara stratejik şekilde odaklanılması, ihracatçılarımızın pazardaki konumunu daha da güçlendirebilir.

Özellikle kısa vadeli ve fırsat odaklı ihracat modelleri yerine, uzun vadeli ve sürdürülebilir tedarik ortaklıklarının geliştirilmesi önemli bir potansiyel alanı olarak öne çıkmaktadır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

İsviçre'de taze meyve ve sebze pazarı, yüksek kalite standartları, bölgesel ürünlere verilen büyük önem ve tüketicilerin güçlü sürdürülebilirlik bilinci ile öne çıkmaktadır.

İzlenebilirlik, çevre dostu ambalajlama ve organik üretim gibi konular giderek daha fazla önem kazanmakta, hem perakende sektörünü hem de ithalat yapılarını etkilemektedir. Aynı zamanda İsviçre, sınırlı tarımsal üretim alanları nedeniyle, özellikle mevsimsel ya da iklimsel sebeplerle ülke içinde yeterli miktarda üretilmeyen ürünlerde ithalata bağımlı olmaya devam etmektedir.

İhracatçı firmalarımız açısından özellikle ithalatçılar ve toptancılarla yakın iş birliği büyük önem taşımaktadır, çünkü İsviçre pazarı oldukça yoğunlaşmış bir yapıya sahiptir ve birkaç büyük perakende zinciri tarafından domine edilmektedir. Ayrıca sertifikalar ve diğer kalite belgeleri çoğu zaman pazara giriş için ön koşul niteliğindedir.

İhracatçılarımız ise özellikle çeşitli meyve ve sebze türlerinde rekabet avantajına sahiptir. Bu avantajlar, coğrafi yakınlık, uzun yıllara dayanan üretim tecrübesi ve belirli sezon dönemlerinde rekabetçi fiyatlar sunabilme imkanından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte AB tedarikçileriyle

olan rekabet yoğun şekilde devam etmektedir. Bu nedenle kalite, teslimat güvenilirliği ve esnek lojistik çözümleri başarı açısından belirleyici faktörler olmaya devam etmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Genel olarak değerlendirildiğinde İsviçre taze meyve ve sebze pazarı, istikrarlı, yüksek satın alma gücüne sahip ve kalite beklentisi yüksek bir pazar yapısı sergilemektedir.

Taze, sağlıklı ve sürdürülebilir yöntemlerle üretilmiş gıdalara olan talep yüksek seviyede kalmaya devam etmekte ve bu durum uluslararası tedarikçiler için uzun vadede önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bununla birlikte yüksek düzenleyici gereklilikler, büyük perakende zincirlerinin pazardaki güçlü konumu ve tüketicilerin kalite ile sürdürülebilirlik konularındaki hassasiyeti, ihracatçılar açısından zaman zaman ciddi beklentiler ve zorunluluklar oluşturmaktadır.

Öte yandan, İsviçreliler için uluslararası ticarete konu olan ürünlerde kalite en önemli önceliktir. Bu durum sadece ürünün kendisiyle sınırlı kalmaz, ambalaj, kararlaştırılan teslim tarih ve miktarlarına uyulması, ürünün sürekli temin edilebilirliği gibi unsurları da kapsar. İsviçreli ithalatçılar genellikle uzun vadeli tedarikçi ilişkileri kurmayı tercih ederler. Yeni iş ortakları titizlikle ve kapsamlı bir şekilde incelenip seçilir.

Buna rağmen şirketlerimiz için İsviçre pazarındaki konumlarını daha da güçlendirme konusunda önemli fırsatlar bulunmaktadır. Özellikle fiyat açısından rekabetçi, yüksek kaliteli ürünler ve güvenilir tedarik zinciri sunabilen firmalar avantaj elde etmektedir.

Başarıya ulaşacak şirketler ise öncelikle İsviçre pazarının özel beklentilerine uyum sağlayan, uzun vadeli iş ilişkileri kuran ve fiyatın yanı sıra ürün güvenliği, sürdürülebilirlik ve profesyonel pazarlama gibi unsurları da dikkate alan firmalar olacaktır.

10. Yararlı Adresler

İsviçre Meyve Birliği: <https://www.swissfruit.ch/de/verband/>

İsviçre Sebze Üreticileri Birliği: <https://www.gemuese.ch/verband-schweizer-gemueseproduzenten>

İsviçre Çiftçiler Birliği: <https://www.sbv-usp.ch/en/>

Bio Suisse, İsviçre'deki Knospe (tomurcuk) sertifikalı tarım işletmelerinin çatı kuruluşu: <https://www.bio-suisse.ch/en.html>

İsviçre Sebzecilik ve Özel Kültür Bitkileri Merkez Ofisi: <https://www.szg.ch/>

SwissGAP, İsviçre'de iyi tarım uygulamalarının uygulanmasını ve sertifikalandırılmasını koordine eden kuruluş: <https://www.swissgap.ch/>

IP-SUISSE, çevre dostu ve sürdürülebilir üretim yöntemlerini teşvik eden İsviçreli çiftçi birliği: <https://www.ipsuisse.ch/>

SWISSCOFEL, İsviçre'de meyve, sebze ve patates ticareti için sektör birliği:
<https://www.swisscofel.ch/de>

Federal Tarım Dairesi: <https://www.blw.admin.ch/en>

Federal İstatistik Dairesi: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home.html>

Tares – İsviçre Gümrük Tarifesi ve Dış Ticaret Bilgi Sistemi:
https://xtares.admin.ch/tares/login/loginFormFiller.do;jsessionid=8yludhmQTYEalxzB5rcmOllkMuL_51X4Hc-FcCCEuwKtliueeux9!-166474731?h=0

11. Kaynakça

Federal Tarım Dairesi: <https://www.blw.admin.ch/en/>

Federal Gümrük ve Sınır Güvenliği Dairesi: <https://www.blw.admin.ch/en/>

İsviçre Meyve Birliği: <https://www.swissfruit.ch/de/verband/>

İsviçre Sebze Üreticileri Birliği: <https://www.gemuese.ch/verband-schweizer-gemueseproduzenten>

İsviçre Sebze Yetiřtiriciliđi ve Özel Ürünler Merkezi: <https://www.szg.ch/>

Hükümetin resmi bir yayını olan Tarım Raporu: <https://www.agrarbericht.ch/de>

SWISSCOFEL: <https://www.swisscofel.ch/de>

Bio Suisse: <https://www.bio-suisse.ch/en.html>

IP-SUISSE: <https://www.ipsuisse.ch/>

İsviçre Çiftçiler Birliği: <https://www.sbv-usp.ch/en/>

Swiss-Impex Veri Tabanı: <https://www.swiss-impex.admin.ch/>

eKontingente (İsviçre Federal Tarım Dairesi'nin resmi, web tabanlı özel uygulamasıdır):
<https://www.ekontingente.admin.ch/ekontingente/#/info/info-page/public/100>

İsviçre'deki fuarlar:
https://www.eventseye.com/messen/schweiz/c2_fachmessen_schweiz.html

Zürih Fuar Alanı (Messe Zürich): <https://www.messe-zurich.com/en/events/>

Basel Fuar Alanı (Messe Basel): <https://www.messe-basel.com/en/events/>

Cenevre Fuar Alanı (Palexpo Geneve): <https://www.palexpo.ch/en/event-schedule/>

Bern Fuar Alanı (Bern Expo): <https://www.bernexpo.ch/en/product-portfolio/agenda.aspx>

İsviçre'de kamu ihaleleri için bulunan resmi platform Simap: www.simap.ch

SECO - Ekonomi Devlet Sekreterliği: <https://www.seco.admin.ch/seco/de/home.html>

İsviçre makamlarının merkezi ve resmi bilgi portalı: <https://www.ch.ch/en/>